

Diplomová práca

SOBRANECKÉ KÚPELE

Fakulta architektury
České vysoké učení technické v Praze
Ateliér Redčenkov_Danda
Ústav náuky o budovách
Letný semester 2024/2025

Autor:
Bc. Zuzana Alexandra Lelková

Vedúci práce:
doc. Ing. arch. Boris Redčenkov

Odborný asistent:
Ing. arch. Vítězslav Danda

Oponent práce:
Ing. arch. Juraj Calaj

Konzultant konštrukčné a statické riešenie:
Ing. Tomáš Bittner

Konzultant požiarna bezpečnosť:
doc. Ing. Daniela Bošová, Ph. D.

Konzultant TZB:
Ing. Zuzana Vyoralová, Ph. D.

Konzultant krajinárske riešenie:
Ing. arch. Laura Jablonská

Ďakujem svojmu vedúcemu práce doc. Ing. arch. Borisovi Redčenkovi za odborné vedenie, vecné poznámky a priateľský prístup nie len počas diplomovej práce, ale aj v predchádzajúcich semestroch.

Mojím najbližším, rodičom a priateľom za neustálu podporu a povzbudenie.
Svojej sestre Kristíne za cenné rady a pomoc.
A Karolíne za spoločné konzultácie.

Ďakujem Ing. Hriňovi z KPÚ a KSK za sprístupnenie Varádyho vily a poskytnutie odborných materiálov.

Čierne diery, grafika- Katarína Rybnická

OBSAH

1. Analytická časť	
Kúpeľníctvo	10
História kúpeľníctva	
Kúpeľníctvo na Slovensku	
Typológia, pojmy	
Sobrancecké kúpele	20
História	
Súčasnosť	
Lokalita	42
Analýzy územia	48
2. Návrhová časť	64
Kúpeľný dom	82
Ubytovanie a stravovanie	128
Varádyho vila	140
3. Dokladová časť	156
4. Zdroje	160

1. Kúpeľníctvo

Liečenie v kúpeľoch Piešťany, maľba- Arpád Bascha

Kúpeľníctvo

História kúpeľníctva

Minerálne a termálne pramene majú bohatú históriu spojenú s kultúrou a tradíciami civilizácii už od dávnych vekov. Dôkazy potvrdzujú že už v praveku sa ľudia zhromažďovali pri zdrojoch vody za účelom liečenia, socializácie a rituálov. Využívanie horúcich prameňov bolo známe najmä u Rimanov, Grékov, Japoncov, Číňanov a pôvodných obyvateľov ameriky.

(r. 2000 p. n. l.) **Egyptania** využívali termálne vody k relaxačným a očistným účelom- čistota bola zaručeným spôsobom ako sa priblížiť bohom. Aby vytvorili paru, horúce kamene vložili do vane s vodou alebo použili vane z vulkanickej kaldery.

(r. 500 p. n. l.) **Gréci** stavali kúpeľné objekty blízko vodných zdrojov. Tieto komplexy boli stredobodom socializácií, cvičení a filozofických debát.

(r. 500 p. n. l. až 476 n.l.) Kúpele priviedli takmer až k dokonalosti starí **Rimania**. Vylepšili grécke kúpeľníctvo a vytvorili sofistikované termálne kúpele, známe ako thermae. Caracallove kúpele a Dioklecianove kúpele v Ríme sú príkladmi práve týchto komplexov so sociálnym životom a trávením voľného času. Verili, že terapeutické vlastnosti kúpeľov dokážu liečiť rôzne neduhy. Do Ríma prichádzali vďaka 14 akvaduktom milióny litrov vody denne. Rimania spolu v čele s Vitruvium stavali hygienicky udržateľné mestá, kde fungovala kanalizácia a vytvárali sa zóny očisty. V tom čase bolo v Ríme približne 1000 verejných kúpeľných miest.

Gréci a Rimania sú vynálezcami podlahového ohrievania. Tento typ bol využívaný práve v Caracallových kúpeľoch, je to systém dutých trubíc v ktorých prúdil horúci vzduch produkovaný pecou a vyhrieval kúpele.

Pádom Rímskej ríše v r. 476 a vzostupom **kresťanstva**, kultúra kúpeľníctva upadla a hromadné kúpanie bolo zakázané.

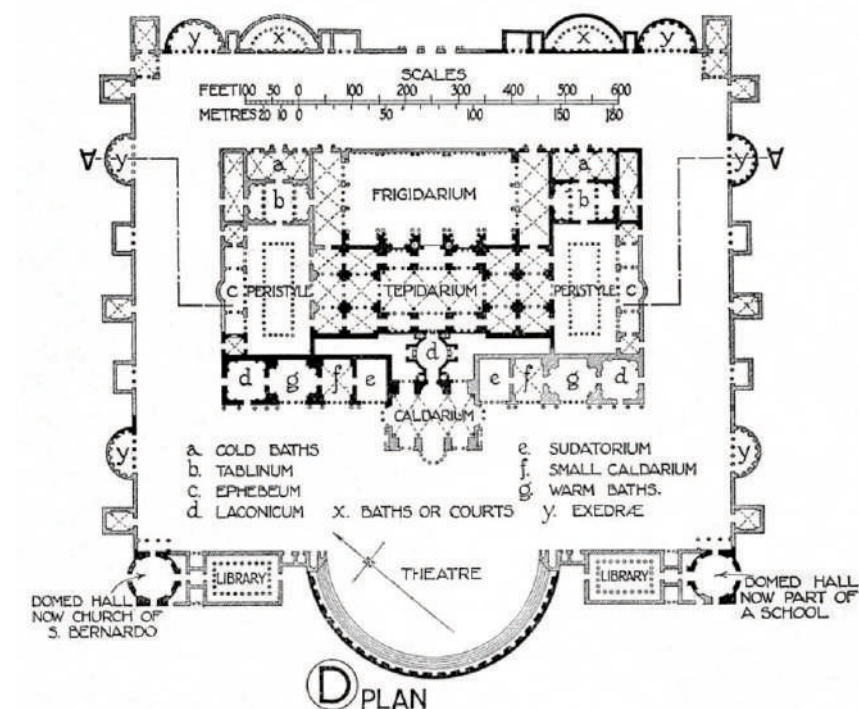
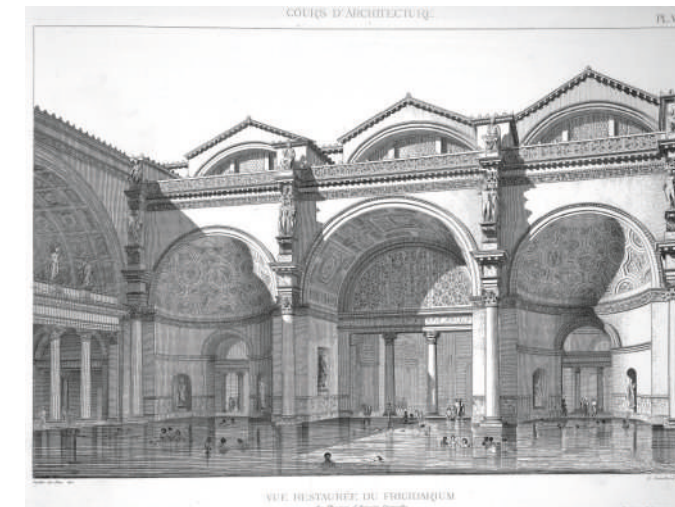
Od 13. stor. sa kúpele postupne začali znovu používať, hlavne vďaka Maurom. Verejné kúpele boli prestavané a vstup bol väčšinou voľný. Kúpele tak boli preplnené, návštevníci tam trávili celé dni a hlavným účelom návštevy bola relaxácia a potešenie.

V renesancii sa kúpeľníctvu a hydrológii navrátila hodnota voda a stala sa predmetom štúdií. Minerálna voda sa začala používať pre zdravotné účely. Vincent Priessnitz a Sebastian Kneipp sa v tej dobe stali zakladateľmi modernej balneoterapie a hydroterapie. K liečeniu patrili aj zábaly, bylinné kúpele, fyzické cvičenie, masáže a diéty. Atmosféru liečebných arélov dotvárali krásne záhrady.

Po dvoch svetových vojnách popularita kúpeľnej liečby znovu klesá, kúpeľné objekty a areály boli využívané pre zranených vojakov, bombardovaním boli poškodené alebo úplne zničené.

Rímske kúpele:

Apodyterium- prezliekareň
Palestra- otvorený priestor na cvičenie
Caldarium- horúci kúpeľ
Tepidarium- teplý kúpeľ
Frigidarium- studený kúpeľ
Natatio- vonkajší bazén

Kúpeľníctvo

Kúpeľníctvo na Slovensku

Už od počiatku si každý národ váži a vyzdvihuje to najhodnotnejšie, čím sa líši od iných. Na Slovensku sa takto do popredia dostávali minerálne a termálne vody, a kúpeľníctvo zaraďujeme ku kultúrnemu dedičstvu. Prírodné bohatstvo a jeho možnosti liečebného a technického využitia stavia Slovensko do popredia záujmu už v stredoveku. „Jedna z najstarších písomných pamiatok je darovacia listina Zoborského kláštora od Kolomana I. z roku 1113. V nej sa uvádza názov obce Piešťany a pri opise Bojníc sa dokonca uvádza prameň „fons fervidus“–„horúci prameň“. S našimi liečivými vodami sa spájajú aj mená ako Beethoven, Franz Liszt či cisárovná Alžbeta “Sissy”.

V staršom **stredoveku** nie je jasné, ktoré pramene sa využívali na kúpeľníctvo a liečbu. K tomu, v danej dobe kresťanstvo z morálnych dôvodov neveľmi žičilo hromadnému kúpaniu sa, tak je pravdepodobné, že sa pramene využívali iba ojedinele.

Prelomovým sa stalo obdobie nového myšlienkového smeru, **humanizmu**, ktorého stredobodom je človek a hlása príklon k antike, ktorá podporovala kúpeľníctvo a dennú čistotu človeka vo vode. V období humanizmu dostáva nové základy aj medicína. Lekár Theofrast Bombasta z Hohenheimu sa zaoberal zložením minerálnych a termálnych vôd.

V 16. storočí sa štúdiom vôd zaoberalo viacero vedcov, najvýznamnejšími dokladmi sú spisy správcu Spišského Juraja Wernhera. Svoju pozornosť venoval „minerálnym a termálnym vodám, ktoré sa navonok prejavujú takým spôsobom, že vzbudzujú obdiv a nezriedka sa im pripisujú až zázračné sily.“ Vo svojom diele Správa o podivuhodných vodách Uhorska učenej Európe predstavil bohatstvo vôd v celom Uhorsku a svet sa dozvedel o stave kúpeľov a kúpeľníctva aj u nás. Propagované boli najmä termálne vody v Piešťanoch, označované za „najliečivejšie v celom Uhorsku.

V 18. storočí medzi geografmi a historikmi dominuje **Matej Bel**. Hlavný zámer M. Bela pri spracovaní údajov o prameňoch minerálnych a termálnych vôd bol geografický a pri kúpeľoch aj historický. Jeho zásluhou je, že už v prvej polovici 18. storočia bolo pomocou množstva informátorov známych 137 miest s prameňmi minerálnych a termálnych vôd na Slovensku.

Istým medzníkom v kúpeľníctve bolo nariadenie prvej úradnej registrácie prameňov minerálnych a termálnych vôd celej monarchie. V roku 1763 to nariadila **Mária Terézia**, ktorá žiadala, aby sa kúpeľom a minerálnym vodám venovala zvýšená starostlivosť.

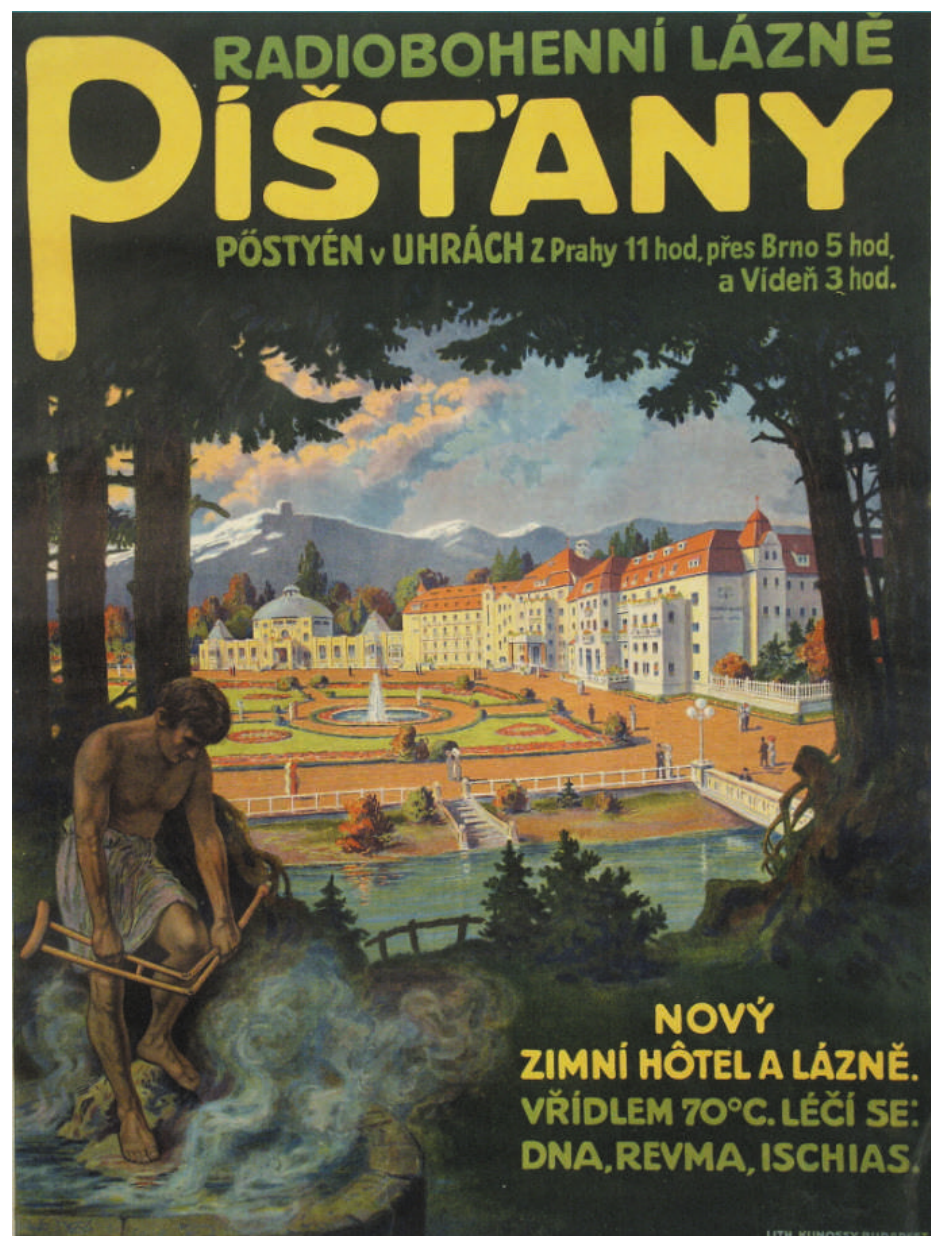
Koncom 18. storočia už bola rozšírená pitná liečba, najmä pitie kyselky. Známejšie minerálne vody sa začali plniť do fliaš a predávať. (Baldovce, Slatina)

Na začiatku 18. storočia bolo k dispozícii 13 kúpeľov, na začiatku 19. storočia už 31 kúpeľov.

Obdobie konca poddanstva a začiatkov kapitalizmu sa odrazilo aj v kúpeľnom živote. Do kúpeľov sa neinvestovalo a chátrali. Kúpele poškodili aj revolučné udalosti rokov 1848–49. V tomto období nastal aj boj o klientelu, datuje sa vznik viacerých nových kúpeľov (Thurzove, Levočské). Kúpele sa stali módnou záležitosťou.

Koncom storočia prichádzalo do uhorských kúpeľov vyše 20 tisíc zahraničných návštevníkov ročne. Po vojne a po vzniku Československa nastalo zložité obdobie. Mnohé kúpele boli poškodené vojnou alebo úplne zanikli. V období medzi dvoma svetovými vojnami sa zlepšila odborná zdravotnícka úroveň kúpeľnej liečby. Ďalšími ranami pre slovenské kúpeľníctvo boli hospodárska kríza, čo sa prejavilo nízkou návštevnosťou, a druhá svetová vojna. Počas vojny mnohé kúpele neslúžili svojmu účelu, viaceré boli úplne zničené (Vyhne, Sobrance)

V roku 1947 sa na Štrbskom Plese uskutočnila VI. Balneologická anketa Štátneho zdravotno-sociálneho ústavu, ktorá mala navrhnúť zatriedenie kúpeľov do kategórií so zreteľom na ich budúcu rekonštrukciu. Boli zaradené do troch kategórií: medzinárodného, celoštátneho a miestneho významu. Dnes na Slovensku pôsobí vyše 20 kúpeľných zariadení.

Kúpeľníctvo

Typológia

Pri architektonickom vývoji kúpeľov na Slovensku hovoríme o vývoji od jednoduchých stavieb pri termálnych prameňoch až po reprezentatívne architektonické komplexy. Kúpele prešli od funkčných objektov k sofistikovaným, často až monumentálnym stavbám. Vrchol dosiahli v 20. storočí, keď sa snažili integrovať rôzne funkcie do ucelených komplexov. Dnes sú mnohé historické kúpeľné budovy stále funkčné a patria k najvýznamnejším architektonickým pamiatkam.

Kúpeľné domy

Hlavné funkčné stavby, ktoré kúpeľom dodávajú architektonický výraz. Poskytovali kúpeľnícke služby verejnosti, obsahujú priestory pre liečebné procedúry. Neskôr sa tento výraz rozšíril aj pre pomocné objekty v blízkosti centrálného kúpeľného domu.

Kúpele Františka Jozefa- Piešťany

Pavilóny a stavby nad prameňmi

Neboli veľmi rozšírené. Na konci 19. storočia mávali podobu dreveného pavilónu s dekoratívnymi ornamentmi, skoro žiadne sa nezachovali. Tým, že sa vyústenie prameňov často presúvalo, tento typ upadal do úzadia. Avšak napríklad v Bojniciach nad vrťmi postavili drobné stavby, ako napríklad valcovú vežu nad zdrojom BR-1, Jesenius.

altánok nad prameňom- Kúpele Slatina

Kolonády

V malých slovenských kúpeľoch aj kolonády patria medzi málo zastúpený typ, i keď zastupujú výstavné miesta odpočinku a nadväzovania nových známostí. Stĺporadie nájdeme napríklad v Bardejovských kúpeľoch, ďalej v Piešťanoch je známa kolonádová most. Dlhé rady jednoduchých stĺpov obkolesujú aj Sliachsky Palace.

Kúpeľné hotely, sanatóriá, liečebne

Hotely majú svoj počiatok v daných kúpeľných hostincoch. Konvenčné architektonické poňatie vždy zotrvalo na symetrickom usporiadaní. (hotel Rónai v Piešťanoch) Vnútorne usporiadanie už odpovedá na samotné požiadavky prevádzky.

Vily a penzióny

Pomenovanie vila označuje pomerne široký okruh objektov a kúpele k nemu pridali ešte jeden význam: je to vlastne penzión s ordináciou lekára.

bývalá Františkova vila- Bardejovské kúpele

Kryté spojovacie chodby

Takéto chodby sa stali súčasťou veľkých poverných kúpeľných komplexov.

Parky a lesoparky

Svojím spôsobom sú tiež kolonádami. Návrat k prírode a jej spoluúčasť na liečení umožňovali siete cestičiek a chodníkov s alejami, altánkami, vyhliadkami, doplnené pamätnými tabuľami alebo sochami.

Výtvarné diela, pomníky

Barlólámač na piešťanskom moste je najznámejším kúpeľným artefaktom slovenských kúpeľov. Aj busty či socha obľúbenej rakúskej cisárovné a uhorskej kráľovnej, ktorá navštívila niekoľko kúpeľov, majú skôr symbolicko-romantickú funkciu. Niektoré z československých kúpeľných miest kedysi získali prívlastok "salón Európy", pretože sa tu schádzali najväčšie osobnosti starého kontinentu.

Pojmy

Balneológia

Zaoberá sa liečivou funkciou prírodných zdrojov ako minerálne a termálne vody využívané človekom.

Minerálne pramene

Prírodné pramene s obsahom minerálov a liečivých látok

Termálne kúpele

Kúpele využívajúce termálnu vodu (nad 20 °C)

Klimatické kúpele

Liečenie spojením čerstvým vzduchu, minerálnych prameňov a pohybu v prírode na podporu zdravia. (napr. Vysoké Tatry)

Bahenné kúpele

Terapia liečivým bahnom s vysokým obsahom minerálov (napr. Slovenské bahenné kúpele Smrdáky)

Očistné kúpele

Predovšetkým rituálna a hygienická funkcia.

V mnohých kultúrach sa spájajú s náboženskými obradmi a spoločenskými zvykmi:

- rímske termy
- japonské onseny
- turecké hammamy
- židovské mikve

Liečebné kúpele

Liečebné kúpele využívajú prírodné minerálne a termálne pramene s liečivými účinkami. Sú špecializované na rôzne zdravotné problémy, ako sú reumatické, kožné neurologické či tráviace ochorenia.

K liečivým účinkom vody sa nezriedka sa pridáva ešte pohyb, sila vodného pôdu a zručnosť ľudských rúk, a to v podobe vodoliečby: podvodné masáže, škótske streky, ručné a ľadové masáže..

Sobranecké Kúpele

Sobranecké kúpele

História

Sobranecké kúpele patrili medzi najstaršie kúpeľné miesta na Slovensku, s prvou zmienkou už z roku **1336**. Vtedy ich využívali templári na liečenie chudobných. Pri štyroch minerálnych prameňoch, bohatých na sírne, slané a jódové vody s vysokým obsahom sírovodíka a chloridov, boli zriadené jednoduché hlinené bazény.

Podľa dobových správ **Mateja Bela** z 18. storočia, miestni obyvatelia i zámožnejší hostia zohrievali vodu z prameňov buď v kúpeľných kadičkách, alebo, v prípade chudobnejších, priamo v jamách naplnených horúcimi kameňmi. Ak to stav chorých nedovoľoval, nechávali si vodu doviezť priamo domov. Bahno z prameňov, ktoré obsahovalo liečivé sírne zložky, sa stalo súčasťou kúpeľnej liečby.

Kúpele získali povest' miesta, kde sa liečili rôzne ochorenia, ako **dna, paralýza, kŕče, kožné choroby či nespavosť**. Župný lekár M. Czermák zdokumentoval ich účinnosť pri liečbe reumatizmu, artrózy a dny, pričom pacientom sa odporúčali pitné kúry, kúpele a bahenné zábalý.

Prvý kúpeľný dom dal postaviť gróf Imrich **Sztáray** de Nagy Mihaly. V roku 1769 kúpele prevzal jeho syn gróf Filip Sztáray, a aj on pokračoval vo výstavbe, konkrétne pribudla nová kúpeľná budova so štyrmi hostovskými a šiestimi kúpeľnými izbami a hostinec.

V roku 1815 sa majiteľom kúpeľov stal Krištof Sztáray. Z dobových výúčtovaní a súpisov majetku, že kúpeľný areál mal rozlohu vyše 5 jutár*. Stálo tam **15 budov**, z nich 5 bolo nových. Väčšina bola murovaná so šindľovou strechou, ostatné boli drevené s murovaným základom. Hostia boli ubytovaní v ôsmich ubytovacích zariadeniach, ktoré boli vybavené kuchyňami. chudobnejší návštevníci nocovali v okolitých dedinách.

Súčasťou liečebných procedúr boli aj prechádzky po čerstvom vzduchu. Kúpeľný park s rozlohou 60 jutár, jazierkom a lesmi bol ideálnym miestom pre regeneráciu tela i duše.

Po smrti Krištofa v roku 1836 kúpele zdedila jeho dcéra grófka Paulína Sztáray, manželka grófa Napoleona Töröka de Szendrő. Práve za ich spravavovania kúpele zaznamenali svoj najväčší rozvoj. V polovici 19. storočia patrili medzi **najvyhľadávanejšie kúpeľné miesta**, pričom každú sezónu ich navštívilo až **500 hostí** z okolitých krajín.

*jutro - je stará plošná miera, predstavovalo plochu, ktorú oráč stihne zorat' za jeden deň
1 jutro= 2837 m2

reklama na kúpele Sobrance- Slovenské Karlove Vary- 1922

drevený pavilón nad hlavným prameňom prepojený s hlavným kúpeľným domom

Sobranecké kúpele

História

Kúpele sa rozrastali, pribudli budovy ako priestranný kúpeľný dom ktorý stál pri prameni, veľký hostinec ubytovacie objekty a kúpeľná kaplnka. Vľavo od kaplnky postavili drevenú zvonicu s malým zvonom, ktorý sa zachoval dodnes.

Vodu v kúpeľnom dome ohrievali pomocou nového parného stroja. Vo východnej časti sa nachádzali sprchy na vodoliečbu. Stará kúpeľná budova mala 10 kúpeľných miestností s 20 kaďami. Liečebný ústav mal hlavnú miestnosť, 19 hostovských izieb druhej triedy s 51 kaďami. Boli tu hospodárske budovy, židovský hostinec a obchody. Nechýbali ani spoločenské miestnosti a tanečná miestnosť a z hlavnej promenády sa ozývala hra kúpeľnej kapely.

Po revolúcii v roku 1848 kúpele naďalej vlastnili Törökiovcí. Ich dcéra grófka Etelka Török bola manželkou kráľovského radcu Gabriela Váradyho. Ich **klasicistická dvojpodlažná vilka** z druhej tretiny 19. storočia **stojí v kúpeľoch dodnes**.

V roku 1859 boli k dispozícii tri pramene – hlavný prameň s najvyšším obsahom minerálov, menej slaný spodný prameň a horný prameň s najnižšou koncentráciou minerálnych látok. Voda z hlavného prameňa sa využívala na pitné kúry a kúpele, pričom jeho výdatnosť postačovala na 120 kúpeľov denne. Pramene boli prepojené s kúpeľným domom drevenými kanálmi.

V roku 1882 v kúpeľnom dome pribudol bazén, zaviedli sa masáže a bahenné zábaly a vodoliečba sa úspešne používali naďalej. Nad hlavným prameňom postavili kupolu a kolonádou ho spojili s kúpeľným domom.

Sobranecké kúpele patrili rodine Sztáray až do roku 1919.

Po prvej svetovej vojne kúpele stratili časť svojej prestíže. Napriek pokusom o obnovu nepritiahli pôvodnú klientelu, a ich význam postupne upadal. V 20. storočí boli viackrát poškodené – najvýraznejšie počas druhej svetovej vojny, keď boli **takmer úplne zničené**.

V 60. rokoch 20. storočia bola prevádzka kúpeľov čiastočne obnovená. Pod správou Komunálnych služieb tu fungovali očistné kúpele, no systematická lekárska liečba sa už neposkytovala. V 70. rokoch vznikol nový liečebný pavilón s 25 lôžkami, a až do roku 2004 fungovali Sobranecké kúpele ako medicínske oddelenie michalovskej nemocnice.

Váradyho vila pred prestavbami v 60. rokoch 20. stor.

pohľadnica z kúpeľov

prechádzky kúpeľným parkom

tenisový turnaj v kúpeľoch- 1905

História

Objekty kúpeľov
18-19. stor

hlavný kúpeľný dom

hlavný kúpeľný dom- zľoku

Varádyho vila

Napoleonova vila

Jozsefova vila vedľa rím. kat. kaplnky

hostinec

História

Objekty kúpeľov
60. roky

Liečebný dom a pavilón hlavného prameňa

poštovníca mesta- Varadyho vila (dole vľavo) ubytovanie (dole vpravo)

nedokončené ubytovacie jednotky

História

historické
mapy

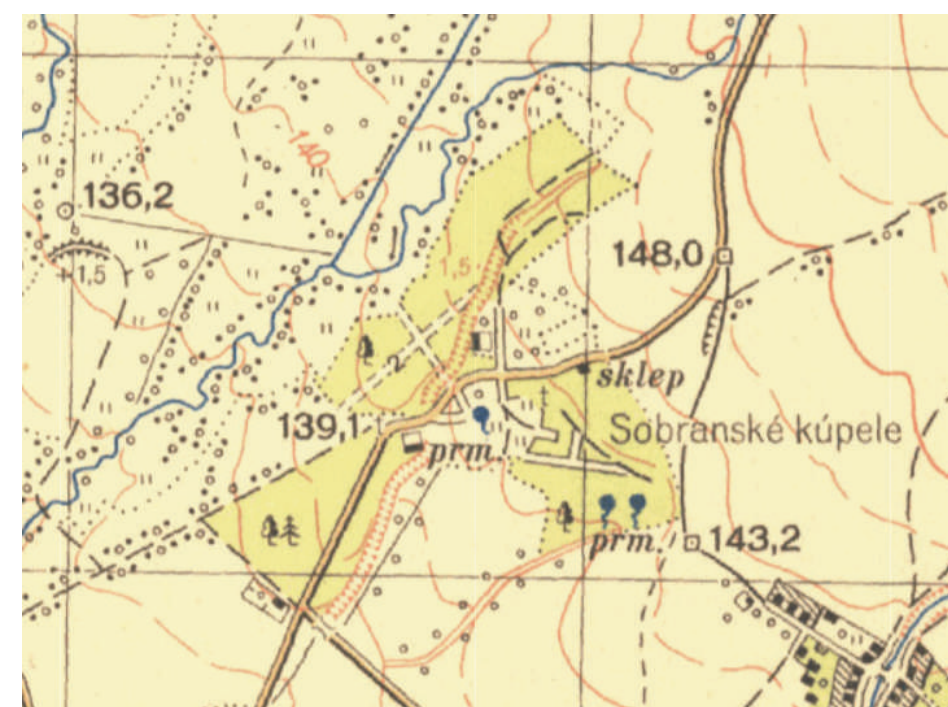
1839

1938

1889

1955

Súčasnosc'

Súčasnosc'

liečebný dom, ubytovanie, strojovňa

Súčasnosc'

pavilón nad hlavným prameňom

Varádyho vila

Vila bola postavená v eklekticistickom štýle s dominantnými prvkami renesancie a klasicizmu v exteriérovom výraze niekedy v poslednej tretine 19. stor. Podľa tvaroslovného členenia súčasných okien, charakteristického pre funkcionalistickú architektúru, je súčasná podoba objektu výsledkom týchto úprav. Pôvodné okná podľa zachovaných dobových fotografií boli vyššie, siahali až po nadokennú rímšu.

Na východnej fasáde, ktorá je zachytená na dobovej fotografii, boli 3 okenné osi v suteréne i na prízemí, v súčasnosti je stredná okenná os na oboch podlažiach zrušená. Interiér objektu, s výnimkou základného dispozičného členenia, nie je v autentickej podobe po rôznych utilitárnych úpravách od 60. rokov 20. stor. kedy bola v objekte zriadená vodoliečba. V súčasnosti je vila nevyužívaná.

Dispozičné riešenie:

I. PP – schodisko, chodba, liečebná miestnosť, bazén, sauna, vodoliečba, soc. zar., rozvodňa, sklad a ekonomat.

I. NP – chodba, miestnosť reh. sestier, masér, elektroliečba, telocvičňa, posilňovňa, terasa a soc. zariadenia.

Vila predstavuje pamiatku vývoja špecifickej kúpeľnej architektúry poslednej tretiny 19. stor. regionálnej proveniencie pre individuálne ubytovanie prominentnejších návštevníkov kúpeľov. Na základe porovnania súčasného stavu so zachovanými dobovými fotografiami možno hodnotiť exteriér vily ako takmer autentický.

zdroj: AKTUALIZAČNÝ LIST NÁRODNEJ KULTÚRNEJ PAMIATKY-
Ing. Pavol Hriň, KPÚ Košice, 2015

dostavané schodisko na mieste pôvodnej terasy v 60. rokoch

pôvodná dlažba

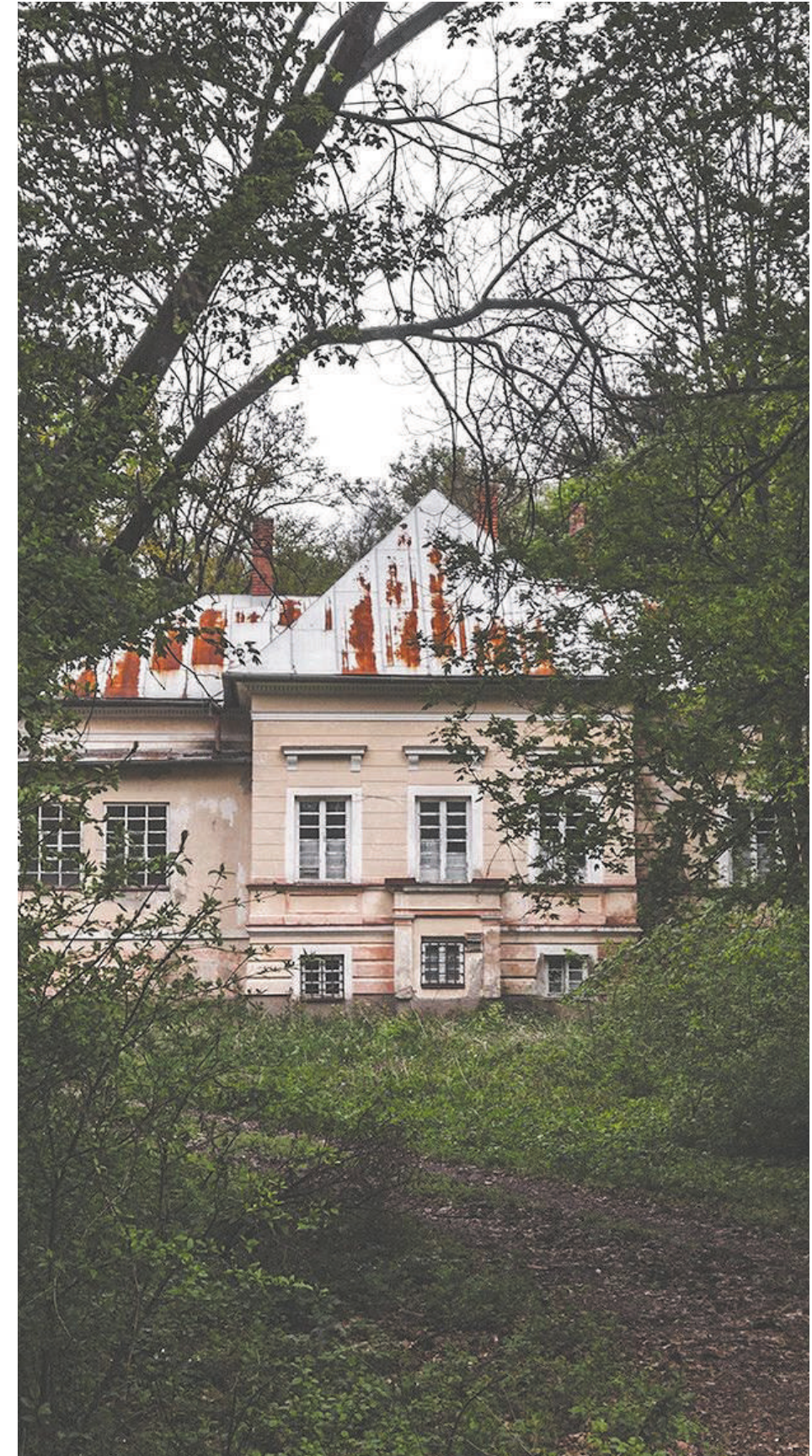

východná fasáda so zrušenou stredovou osou

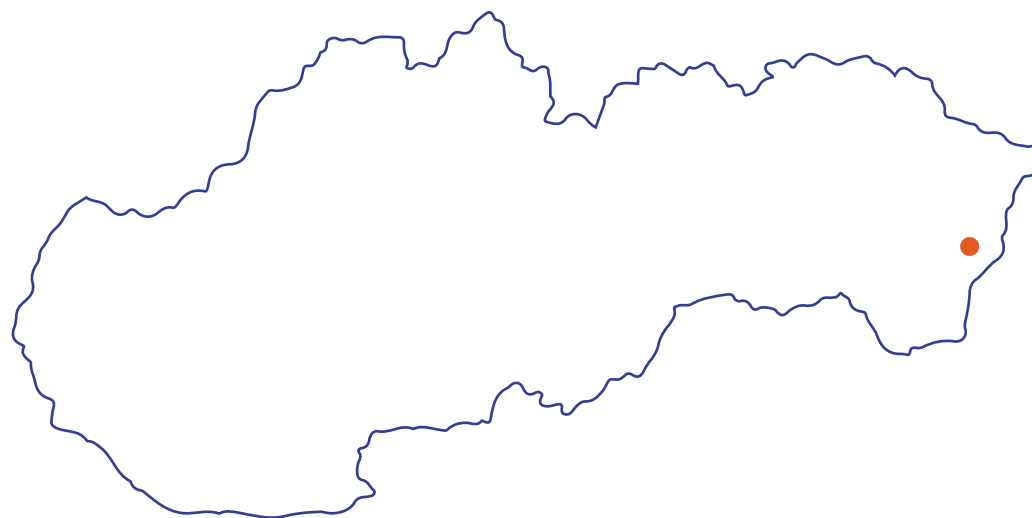

bazén hĺbky 1m v podzemí

Lokalita

Lokalita

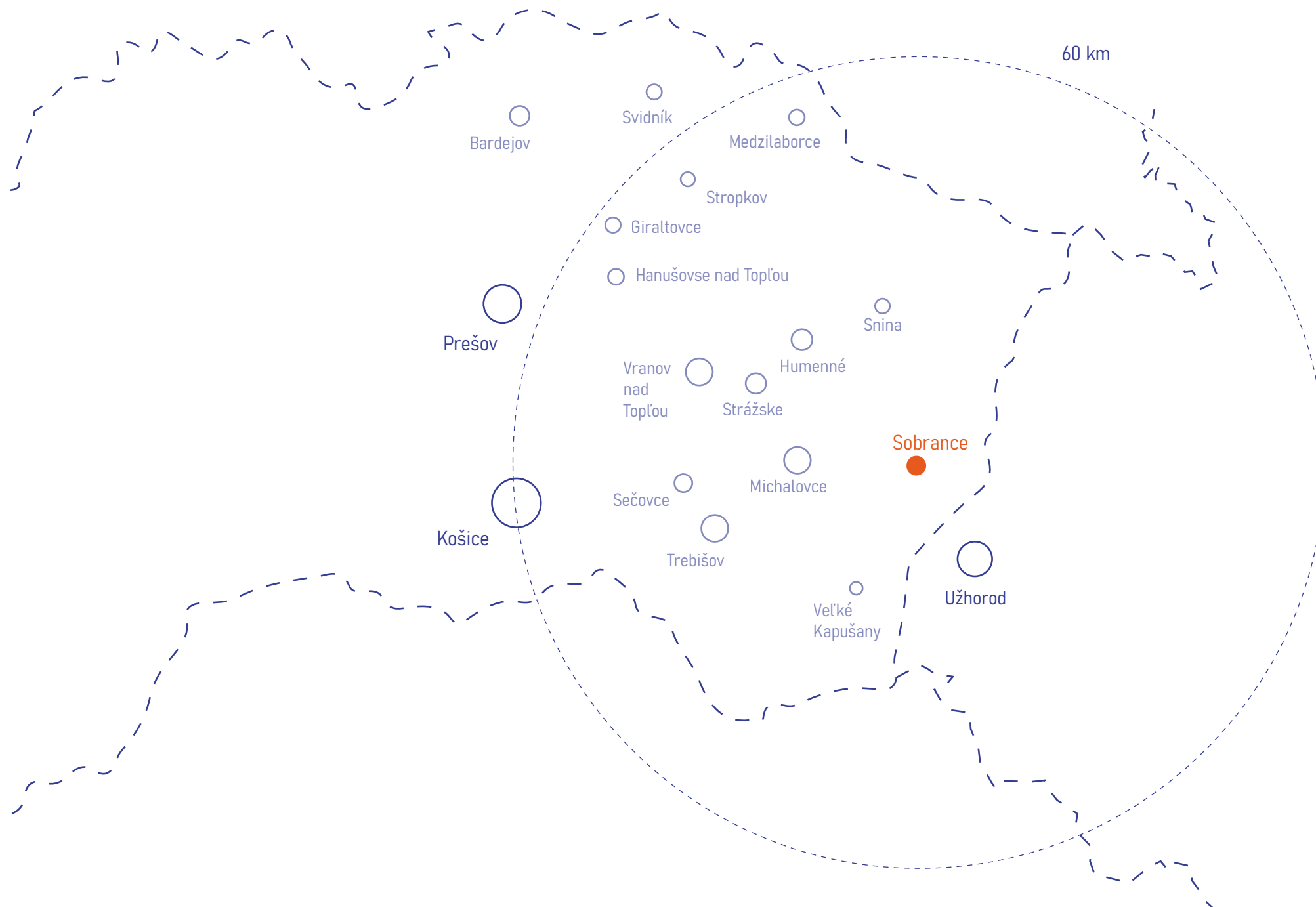

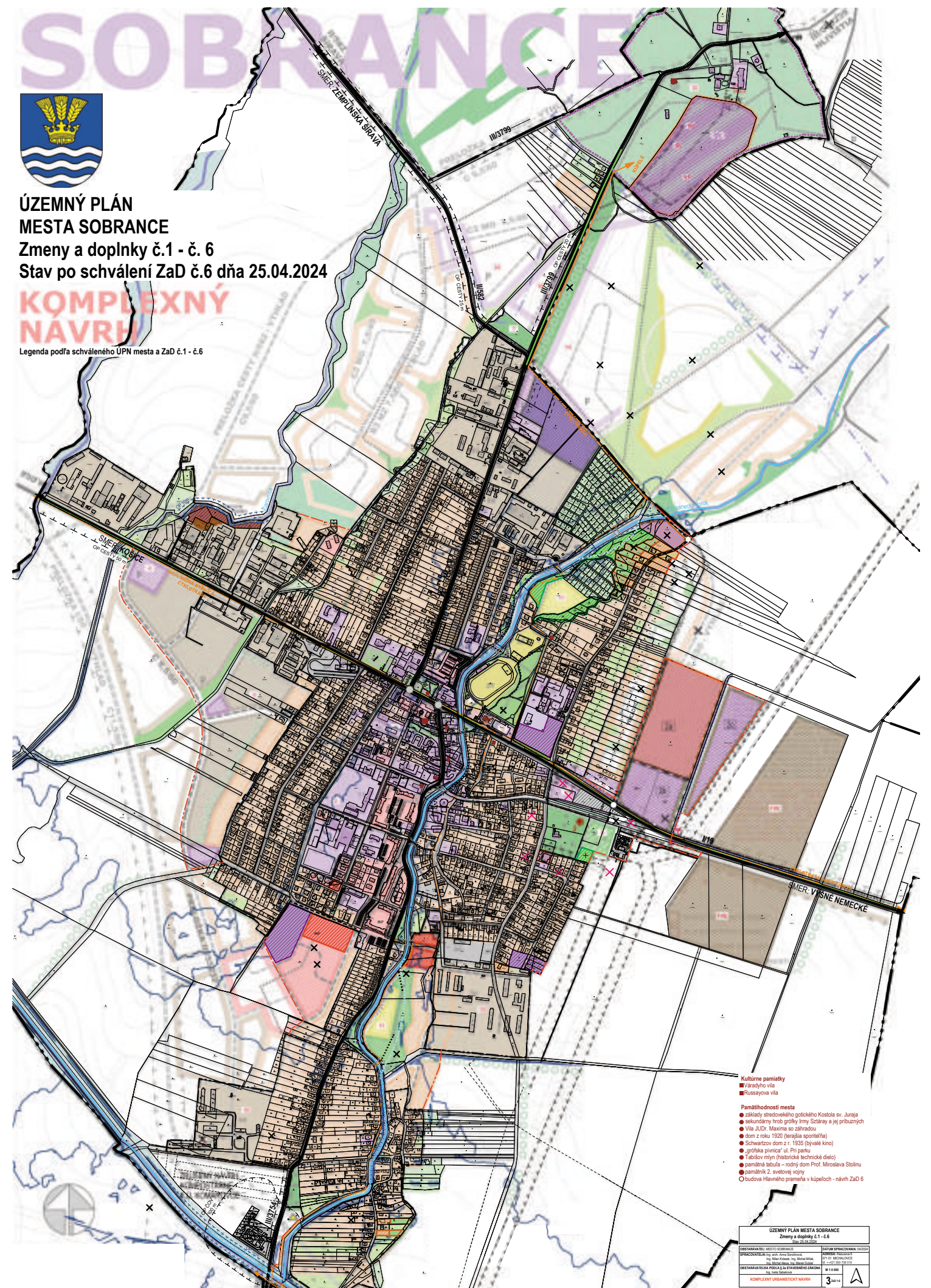
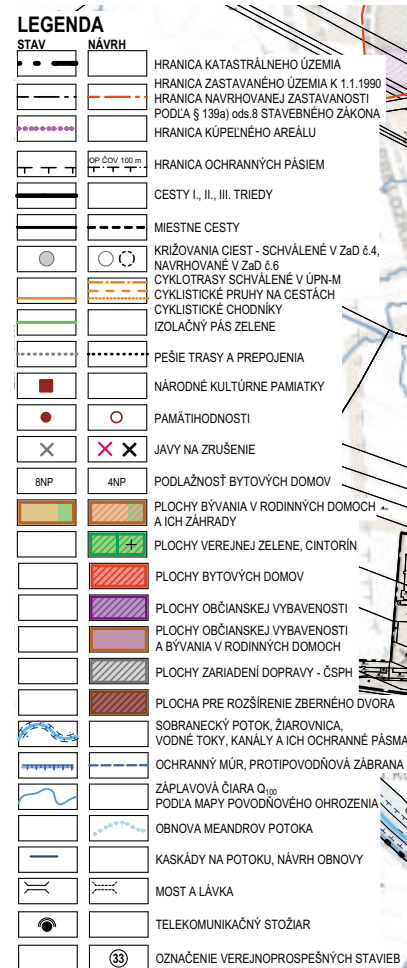
Sobrance. Malebné mesto s iba 6 tisíc obyvateľmi kedysi tvorilo známe kúpeľné mesto na východe Slovenska. Nachádza sa v Košickom kraji, zo severu ho obklopuje sopečné pohorie Vihorlat a susedí s ukrajinskými hranicami. Na juhu táto oblasť zasahuje do Východoslovenskej roviny a má nížinatý charakter.

Okolie Sobraniec je známe prírodnými unikátmi. Jazero Morské oko v CHKO Východné Karpaty leží vo výške 618 m a je štátnou prírodnou rezerváciou. Neďaleko sa týči Sninský kameň, známy nádherným výhľadom na okolité vrchy a doliny. Medzi vyhľadávané rekreačné strediská v letnom období patrí známa blízka vodná nádrž Zemplínska šířava a Vinné jazero.

Región je známy najmä výskytom minerálnych prameňov. Minerálne vody boli považované za dôležitý prírodný zdroj, pričom ich popularita dosiahla vrchol v období rozmachu kúpeľov.

Schádzal sa v nich údajne celý svet, od toho pochádza aj názov mesta **Sobrance** – **schádzať sa, zhromažďovať sa, zobrať sa.**

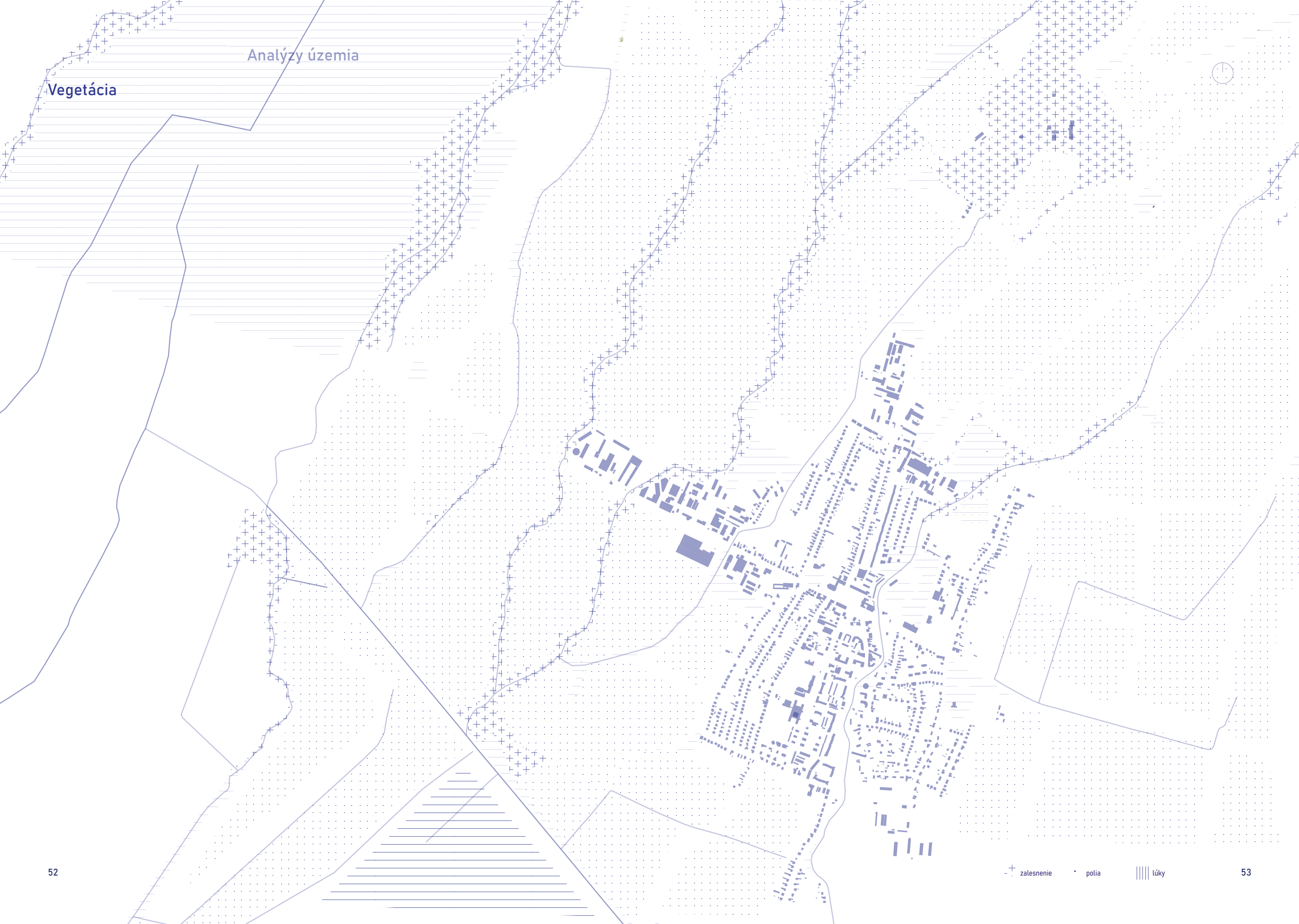
Analýzy územia

Košice

Užhorod

autobusová
stanica

- cesty
- peší
- autobusová zastávka

Funkčné vymedzenie

Funkčné vymedzenie

Kúpeľný areál

- minerálne pramene
- 1 - Hlavný (kúpeľný) prameň
 - 2 - vrt ML-18
 - 3 - Očný prameň
 - 4 - Dolná okenca
 - 5 - Horná okenca
 - 6 - vrt ML -17 (nevyužíva sa)

- budovy
- A - Varádyho vila (NKP)
 - B - pavilón nad hlavným prameňom
 - C - liečebné objekty
 - D - ubytovací objekt
 - E - kostol
 - F - reštaurácia
 - G - ubytovanie
- náučný chodník
- bývalá ladvňa

Náučný chodník Sobrance

dĺžka: 1,8 km
prevýšenie: 10 m
čas prechodu: 1 hod
zastávky: 17
zameranie: lesnícke
prírodovedecké
ochranárske
historické

- 1 Mravec lesný
- 2 História Sobranceckých kúpeľov
- 3 Stromy našich lesov
- 4 Lesná škôlka
- 5 Zvieratá našich lesov
- 6 Rastliny našich lesov
- 7 Vtáci našich lesov
- 8 Meter dreva
- 9 Mohutný dub letný
- 10 Funkcie a produkty lesa
- 11 Život stromov
- 12 Kaplnka svätého Huberta
- 13 Prosba lesa
- 14 Mokrade
- 15 Poľovníctvo a starostlivosť o zver
- 16 Minerálny prameň

Pramene

V areáli sobraneckých kúpeľov sa nachádza niekoľko prameňov – Hlavný, Očný, Dolná a Horná Okenca a hydrogeologické vrty TMS-1, TMS-2 a TMS-3. Iné hydrogeologické vrty so zistenou minerálnou vodou sa žiaľ postupom času zlikvidovali.

Hlavný prameň (Kúpeľný prameň)

Prameň bol v minulosti využívaný na liečebné účely. Bol situovaný 35 m od liečebného pavilónu. Dnes je upravený do zakrytej šachty, ktorá je vyložená prírodným kameňom. Dno nie je upravené a je 2,5 – 4 m pod úrovňou terénu. Voda vo vývere je číra, silne zapáchajúca po sírovodíku, na povrchu prameňa sa vytvára sivobiely povlak vyzrážanej koloidálnej síry a sú tu tiež badateľné výrony plynu CO₂. Teplota vody kolíše od studenej po vlažnú, obsah CO₂ je max cca 700 mg.l, obsah H₂S je cca 40 mg.l. Overená výdatnosť prameňa je 0,28 litra za sekundu.

Očný prameň (SO-2, ML-9, SK-2)

Tento sobranecký prameň je situovaný vo východnej časti kúpeľného parku v blízkosti obce Horňa. Je zachytený betónovou skružou s priemerom 70 cm s tehlovou podmurovkou do hĺbky cca 1,2 m. Toho času je už prameň chránený. Využívaný je návštevníkmi kúpeľov na výplach očí, čím lieči zápal. Výdatnosť prameňa je nemerateľná, odhaduje sa do 0,01 litra za sekundu.

hlavný prameň

VRT ML-18

Horná Okenca (Okenec, Jazierko I, SO-3, ML-10, SK-3)

Prameň Horná Okenca sa nachádza v blízkosti Očného prameňa. Tvorí ho jazierko o rozmeroch 17×8 m do hĺbky údajne až 8 m, z ktorého sa v minulosti ťažilo sírne bahno. Výver je čiastočne zanesený splaveným materiálom.

Dolná Okenca (jazierko II, Kúpeľný prameň, SO-4, ML-11-SK-5)

Nachádza sa na východnom okraji kúpeľného parku pod prameňom Horná Okenca. Prameň je zachytený v betónovom odkrytom bazéne. Výver minerálnej vody bol doprevádzaný výronmi plynov. Žiaľ vonkajšie poveternostné činitele bazén poškodili.

očný prameň

horná okenca

dolná okenca

2. Návrh

Sobrance, kedysi slávne kúpeľné mesto, dnes len svedkom svojej minulosti.
Pramene zarastajú, budovy chátrajú, no duch miesta pretrváva.

PŮVODNÉ A NOVÉ

Vo svojom návrhu sa snažím o vdychnutie života kedysi známemu kúpeľnému areálu so zachovaním autenticity prostredia do čo najväčšej miery.

Z pôvodných objektov pracujem s Varádyho vilou, pavilónom hlavného prameňa a kaplnkou, ktoré boli od začiatku ťažiskami návrhu. Po vyhodnotení technického stavu a hodnôt nahradzujem objekty kúpeľov z 60 rokov novými.

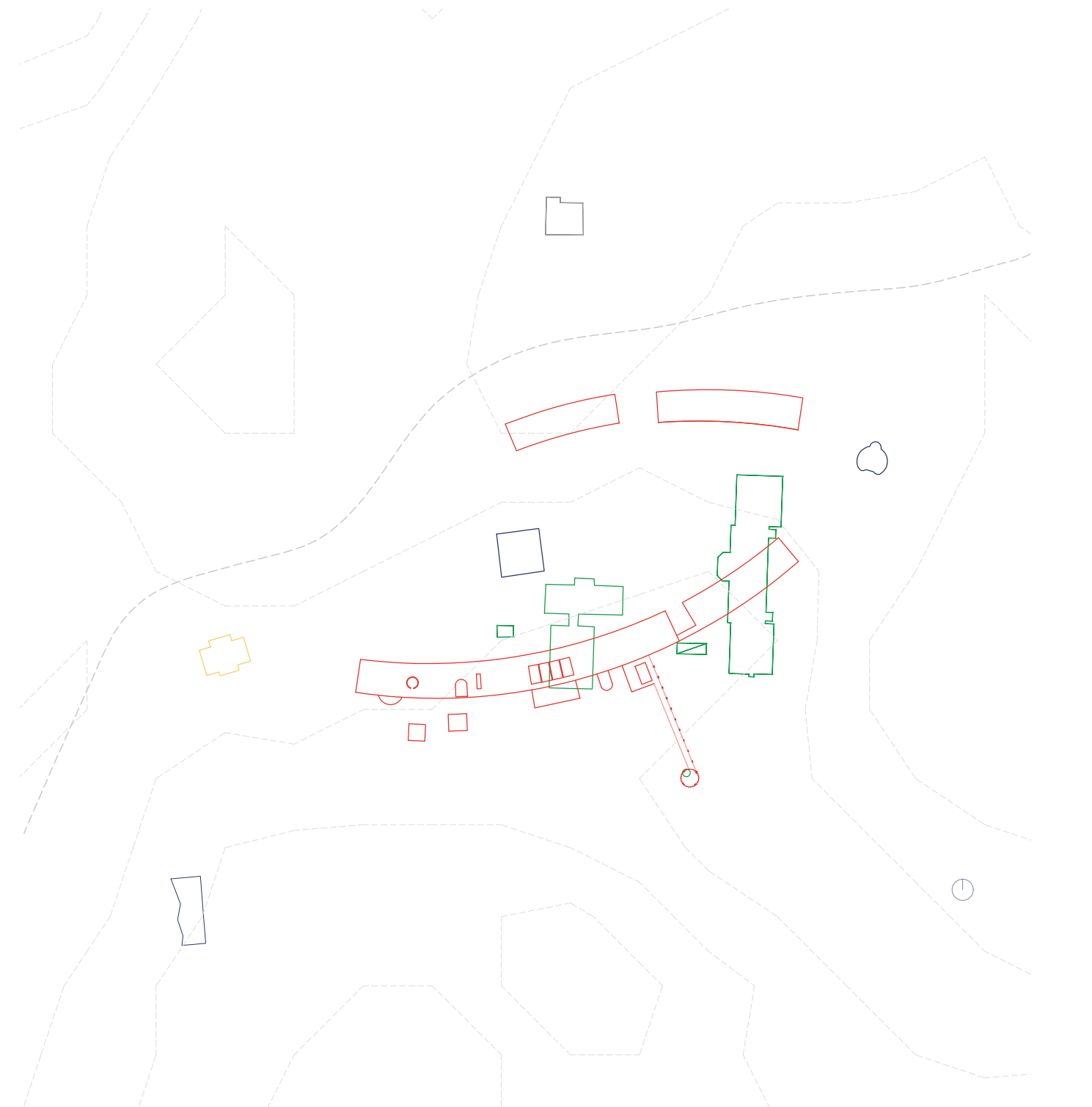
Navrhovaný kúpeľný dom je osadený približne na rovnakej pôdorysnej stope ako bývalé objekty. Tiahne sa parkom od vily až ku kaplnke, uhýba hlavnému prameňu a vytvára kolonádu lemujúcu verejný priestor zo severnej strany. Zároveň prepája hlavné dva vstupy na pozemok od hlavnej komunikácie.

Úzka hmota udáva jasný smer pohybu či už v exteriéri alebo pri procedúrach v interiéri. Zatočenie vytvára pocit zvedavosti a navádza hostí skúmať, čo je za rohom. Pre-sklená fasáda dovoľuje vizuálne prepojenie budovy s okolitým parkom a tak prispieva aj k duševnej liečbe.

Samotné procedúry sú koncipované ako hmoty radené za sebou v strede dispozície. Architektonický koncept pracuje aj s vysúvaním menších hmôt z jadra dispozície do vonkajších častí a prirodzene rozširujú vnútornú dispozíciu.

Objekt ubytovania a kúpeľov od seba odstupujú a tak sprístupňujú pramene a náučný chodník návštevníkom z hlavného vstupu do areálu. Kúpele sú vďaka spojovacej chodbe pre hostí prístupné bosou nohou.

Symetrickým doplnením ubytovania a stravovacieho objektu na druhej strane hmoty objímajú verejný priestor a letmo sa približujú podobe centrálnej aleje z čias kúpeľnej slávy.

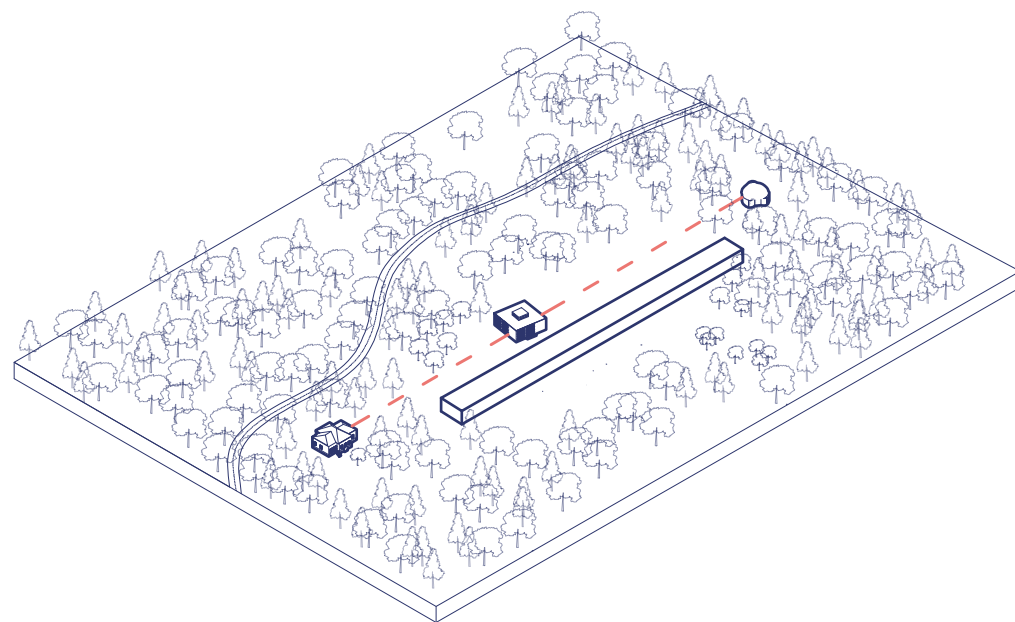
□ stávajúce objekty

□ búrané objekty

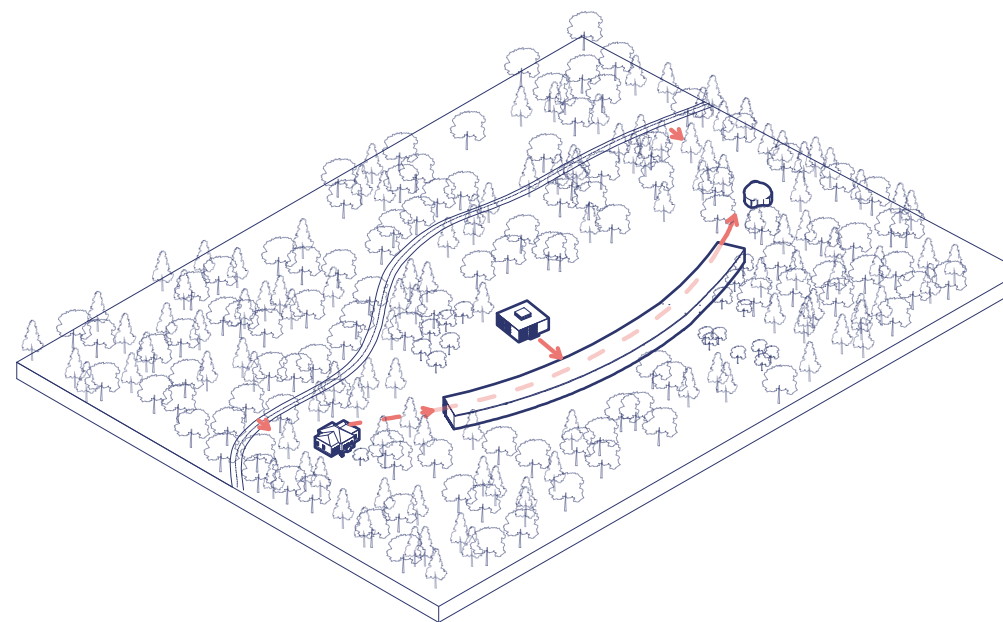
□ nové objekty

□ NKP

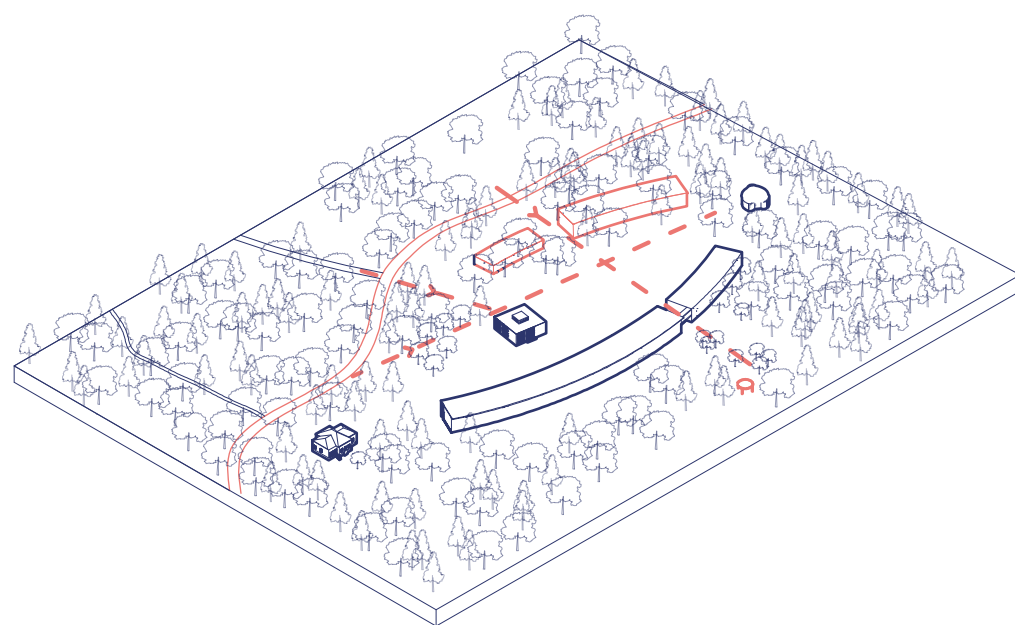
ETAPY VÝVOJA NÁVRHU

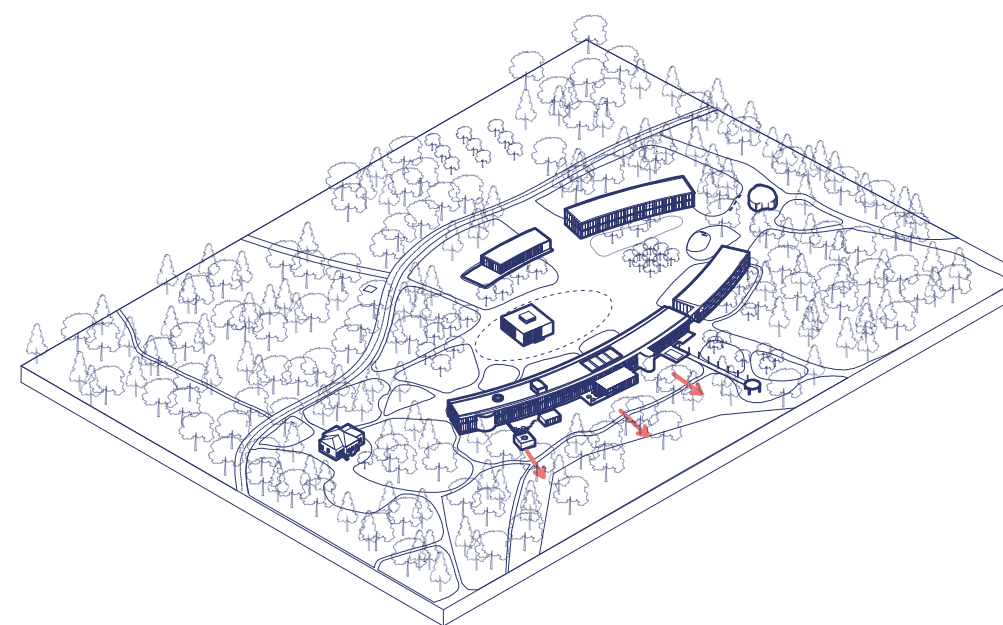
- 1 - osadenie kúpeľného domu na pôvodnú stopu
- kopírovanie osi stávajúcich objektov lineárnou hmotou

- 2 - ustúpenie od pavilónu Hlavného prameňa a ohnutie hmoty
- vytvorenie kolonády prepájajúcej objekt vily a kaplnky s hlavnými vstupmi na územie

- 3 - doplnenie objektov kúpeľného areálu s ohľadom na zachovanie prie-
hľadov
- vznik verejného priestoru
- vytvorenie priechodu k prameňom

- 4 - vytiahnutie procedúr do exteriéru

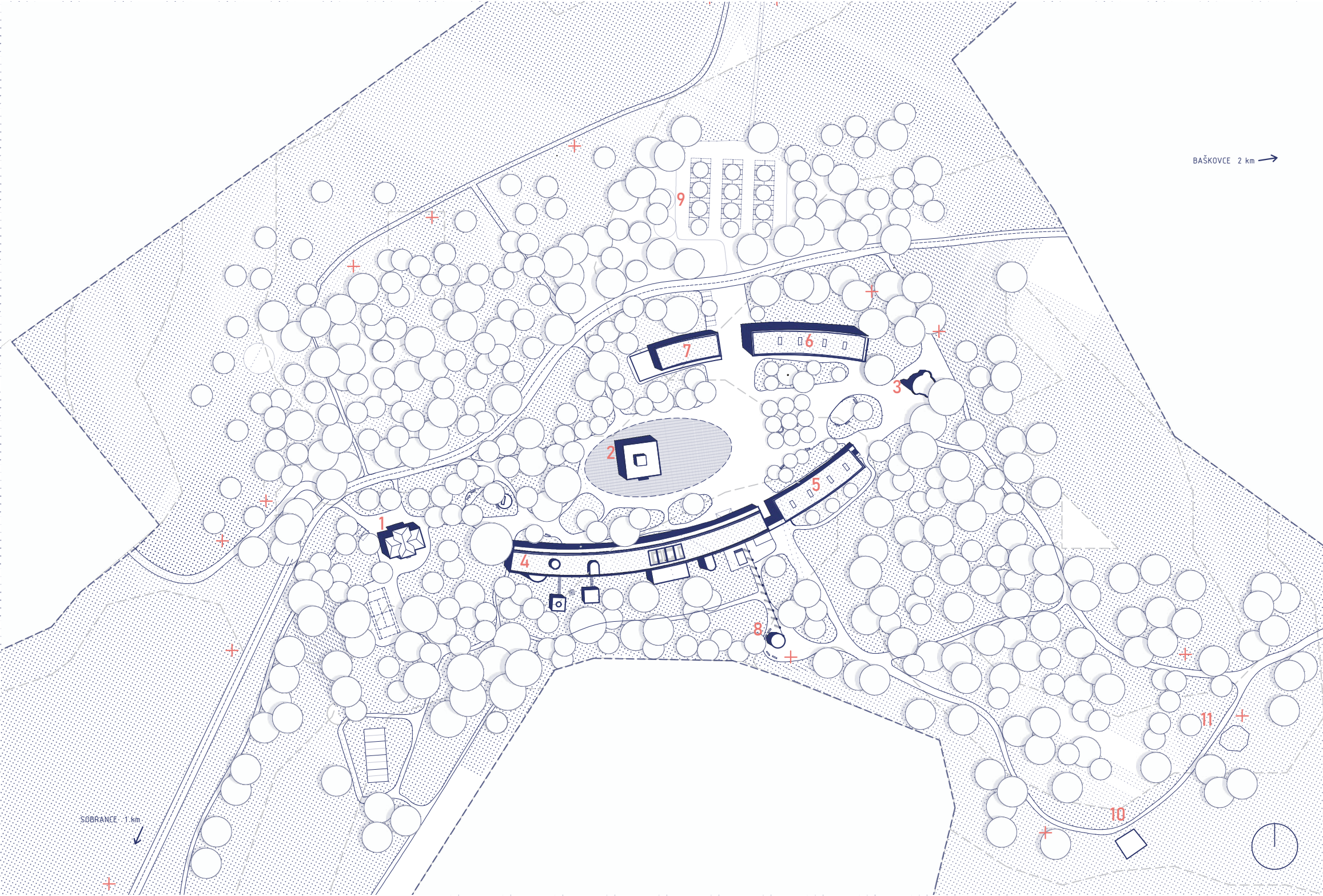
KÚPEĽNÝ PARK

Navrhované objekty sa nachádzajú v historickom kúpeľnom parku, ktorý pre miestnych občanov vďaka svojmu charakteru dodnes slúži ako miesto regenerácie.

Zachovávam pôvodnú zeleň, ale poškodené alebo nevhodné dreviny nahrádzam novými. Park tvoria prevažne listnaté stromy, pričom dôležité aleje a priehľady sú obnovené alebo doplnené, čím sa podporuje vizuálne prepojenie v priestore. Park si zachováva svoj prirodzený, divoký charakter v štýle anglického parku, pričom sú doplnené chodníky.

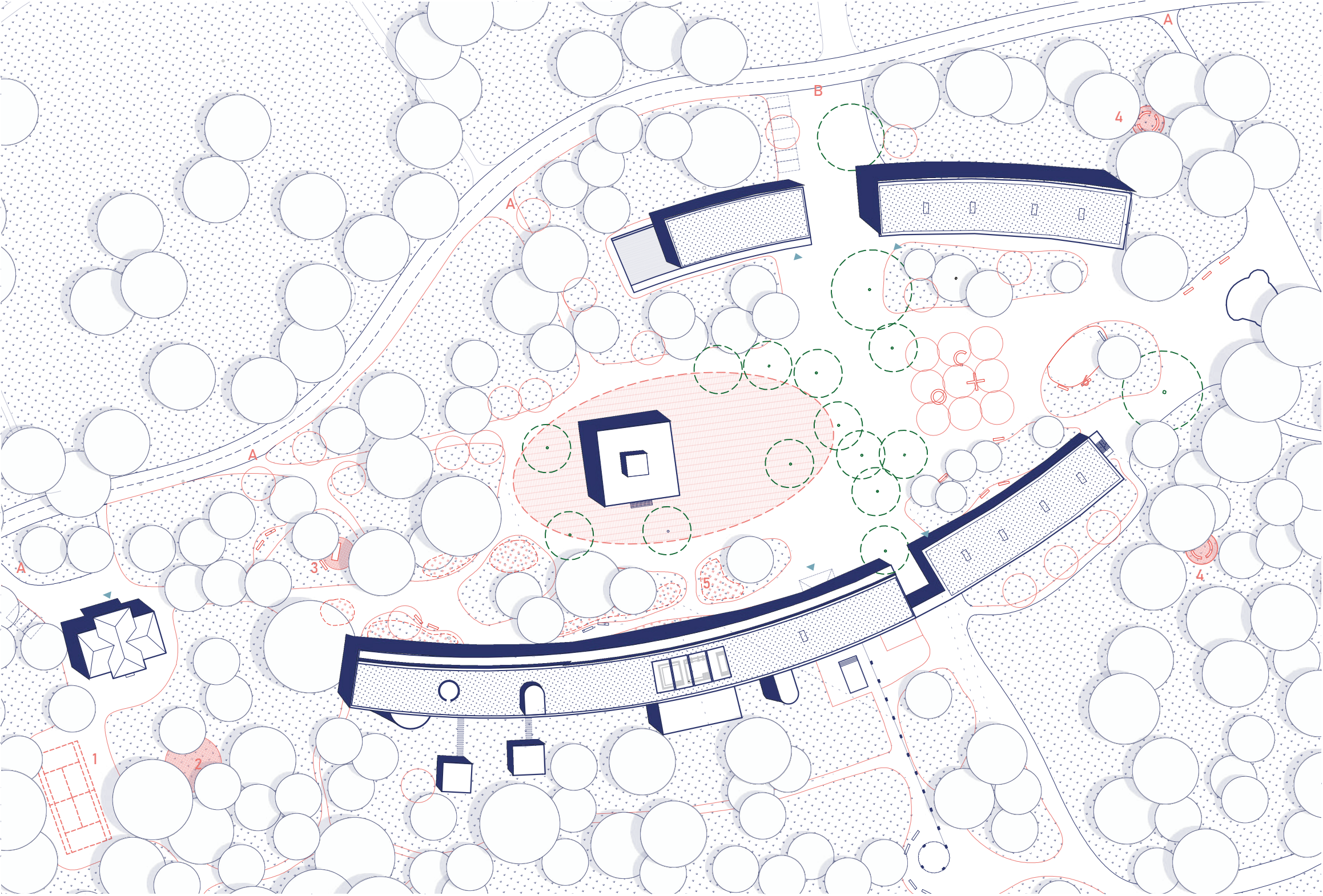
Prístup na územie pre zásobovanie je zabezpečený z hlavnej komunikácie zo severnej strany. Pre chodcov je prístup z mesta Sobrance vedený alejou popri komunikácii, pokračujúc rozvoľneným chodníkom cez kúpeľný park, ktorý sa napája na lesnícky náučný chodník.

Okolie kúpeľných objektov obohacujem o kvetinové záhony a priestory pre drobné hry ako minigolf či petanque, čím sa zvyšuje atraktivita a využiteľnosť areálu pre rôzne vekové skupiny.

+ náučný chodník

1. Varádyho vila	7. Stravovanie
2. Pavilón Hlavného prameňa	8. Prameň
3. Kaplnka	9. Parkovanie
4. Kúpeľný dom	10. Prameň
5. Ubytovanie	11. Prameň
6. Ubytovanie	

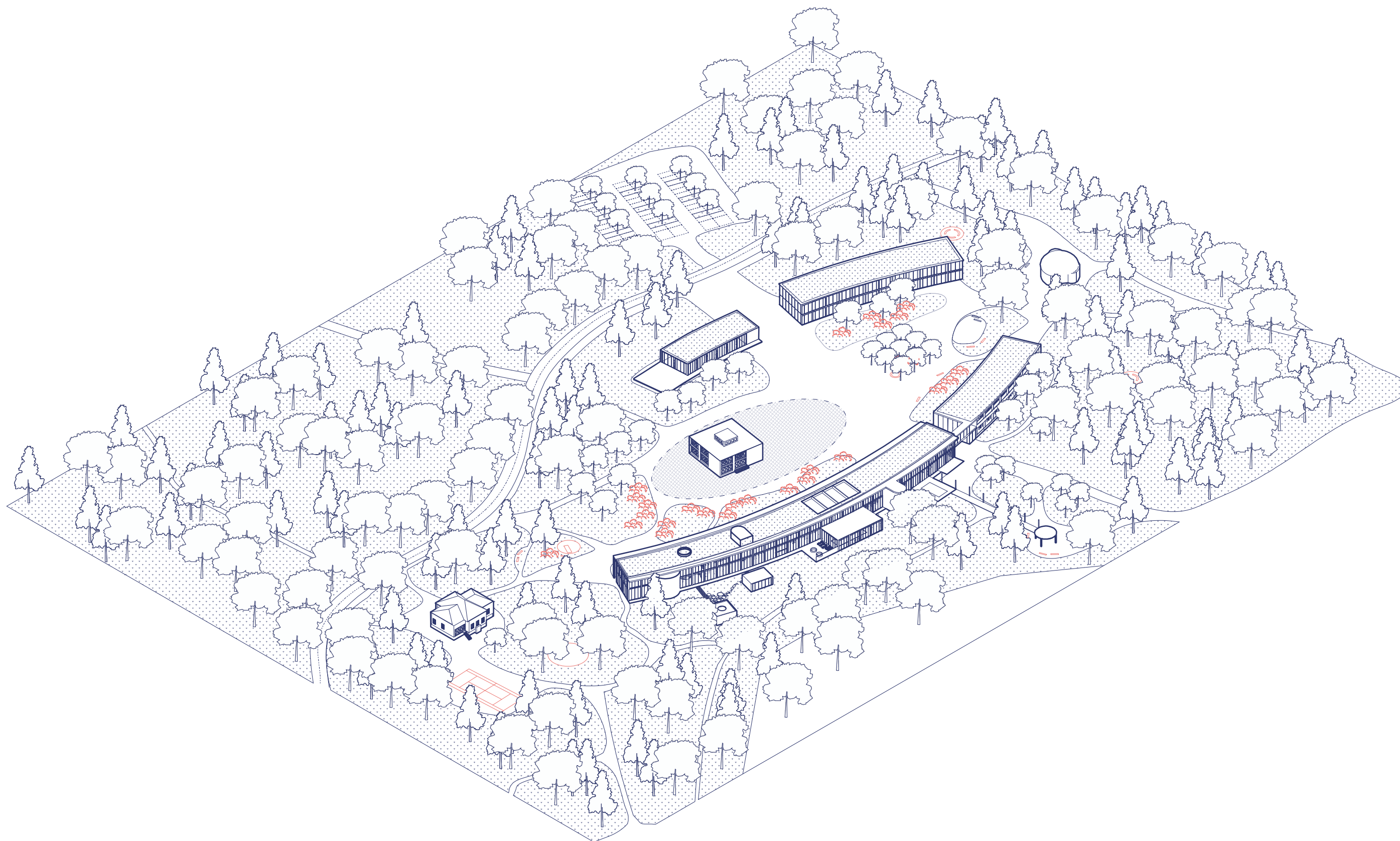

▲ hlavné vstupy do objektov

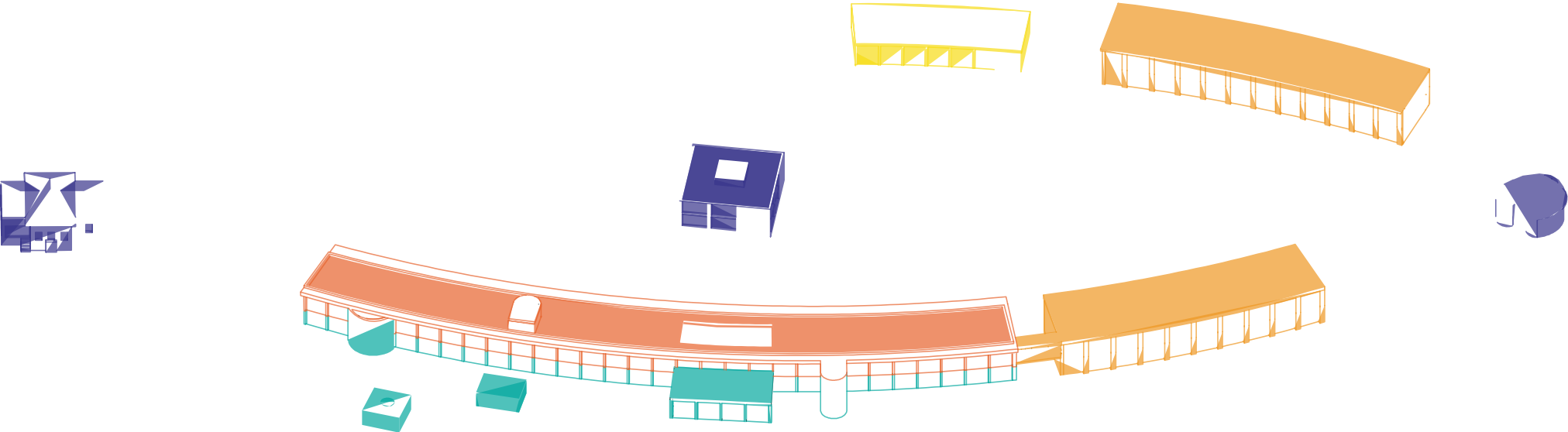
A. vstupy chodci
B. vstup zásobovanie
prvá pomoc

() stromy v zlom stave

- 1. tenisový kurt
- 2. minigolf
- 3. petanque
- 4. posedenie
- 5. kvetivové záhony
- 6. vodná plocha

FUNKČNÉ VYMEDZENIE

□ stávajúce objekty □ kúpele □ ambulatná starostlivosť □ ubytovanie □ reštaurácia

SÚPIS

kapacita ubytovania:	72 hostí
kapacita kúpeľov: (podľa harmonogramu)	72-100 hostí
celková zastavaná plocha	
kúpeľný dom	2100 m²
ubytovanie A	670 m²
ubytovanie B	800 m²
reštaurácia	500 m²
Varádyho vila	230 m²
počet parkovacích miest	59

Technické zázemie		1400 m²
0.1	akumulácia bazénu	80 m²
0.2	strojovňa chladenia	30 m²
0.3	akumulácia ochladz. bazénu	20 m²
0.4	upratovacia komora	12 m²
0.5	sklad. uprat. chémie	12 m²
0.6	práčovňa	18 m²
0.7	zázemie zamestnanci	20 m²
0.8	technický velín	10 m²
0.9	manipulácia s liečivými zdrojmi	9 m²
0.10	strojovňa VZT	45 m²
0.11	sklad bazénovej chémie	13 m²
0.12	dielňa s príručným sklodom	15 m²
0.13	chlorovňa	20 m²
0.14	sklad	20 m²
0.15	technická miestnosť pre suché procedúry	20 m²
0.16	akumulácia bazénu	24 m²
0.17	akumulácia relax. bazénu	25 m²
0.18	akumulácia studeného bazénu	8 m²
0.19	sklad	19 m²
0.20	odpadové hospodárstvo	16 m²
0.21	akumulácia dažď. vody	16 m²
0.22	zdroj tepla	55 m²
0.23	rozvodňa NN	18 m²
0.24	serverovňa	18 m²
0.25	náhradný zdroj energie	18 m²
0.26	trafostanica	18 m²
0.27	ohrievače TV pre bazény	
	bazénové technológie	
0.28	akumulácia pohybového bazénu	45m ²
0.29	šachta -bazén	

Verejnosť

Varádyho vila

0.1	výstavné priestory	55 m²
0.2	zázemie kaviarne	8 m²
0.3	vináreň	40 m²
0.4	hygiena	
1.1	vstup	20 m²
1.2	kaviareň	30 m²
1.3	kaviareň	23 m²
1.4	čítáreň	45 m²

Kúpeľný dom

1.6	kaviareň- kúpele	130 m²
1.0	kolonáda	

Reštaurácia

1.1	vstup	25 m²
1.2	kancelária vedenia	10 m²
1.3	zázemie zamestnancov	15 m²
1.4	odpadové hospodárstvo	7 m²
1.5	technické zariadenie budovy	7 m²
1.6	hygiena	18 m²
1.7	jedáleň	150 m²
1.8	bar	13 m²
1.9	ofis	4 m²
1.10	kuchyňa	25 m²
1.11	biely riad	5 m²
1.12	čierny riad	4 m²
1.13	denný sklad	4 m²
1.14	hrubá príprava	4 m²
1.15	čistá príprava	5 m²
1.16	sklad obalov	10 m²
1.17	príjem zásob	10 m²
1.18	sklad	6 m²
1.19	upratovacia komora	3 m²
1.20	terasa	140 m²

Kúpele		1520 m²
1.1	vstup s recepciou	35 m²
1.2	sklad prádla	10 m²
1.7	pitná kúra	
1.8	šatňa	98 m²
1.9	úpravňa	
1.10	hygiena	
	toalety a sprchy ženy	
	toalety a sprchy muži	
	bezberiérová	
1.11	plavčík- prvá pomoc	20 m²
1.12	studený bazén	10 m²
1.13	relaxačný bazén	25 m²
1.14	perličkový bazén	20 m²
1.15	pohybový bazén	38 m²
1.16	slnečné lázne	70 m²
1.17	minerálna kúpeľ	62 m²
1.18	minerál. kúpeľ- končatiny	17 m²
1.19	škótske streky	12 m²
1.20	peloidové zábaly	46 m²
1.21	kneippov chodník	14 m²
1.22	odpočívareň	35 m²
1.23	hygiena	
	toalety a sprchy ženy	
	toalety a sprchy muži	
	bezberiérová	
1.24	upratovacia komora	
1.25	sklad prádla	
1.26	parná sauna	12 m²
1.27	hamman	35 m²
1.28	saunový svet	90 m²
	prezlekareň	
	infra sauna	
	bylinková sauna	
	ochladzovací bazén	
1.29	pohybový bazén	40 m²
1.30	sauna	15 m²
0.30	soľná jaskyňa	45m ²

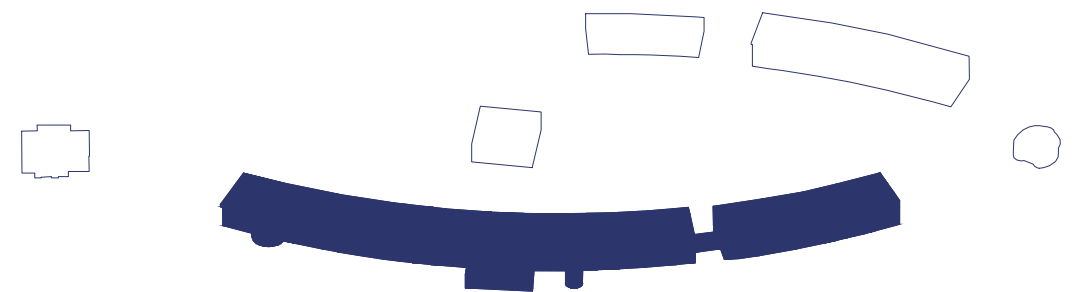
Ambulantná starostlivosť

2.1	spojovacia chodba- ubytovaní	
2.5	pracovisko sestry	30 m²
2.6	pracovisko lekára	30 m²
2.7	čakáreň	
2.8	zázemie- zamestnanci	18 m²
2.9	hygiena	
	toalety ženy	
	toalety muži	
2.10	injektáž	20 m²
2.11	denná miestnosť- zamestanci	35 m²
2.12	elektroliečba	35 m²
2.13	hydrogalvan	17 m²
	magnetoterapia	17 m²
2.14	masáže	35 m²
2.15	odpočívareň	50 m²
2.16	hygiena ženy	
	hygiena muži	
2.17	šatňa ženy	
2.18	sklad	
2.19	šatňa muži	
2.20	parná sauna	12 m²
2.21	pilates	50 m²
2.22	fitness	50 m²

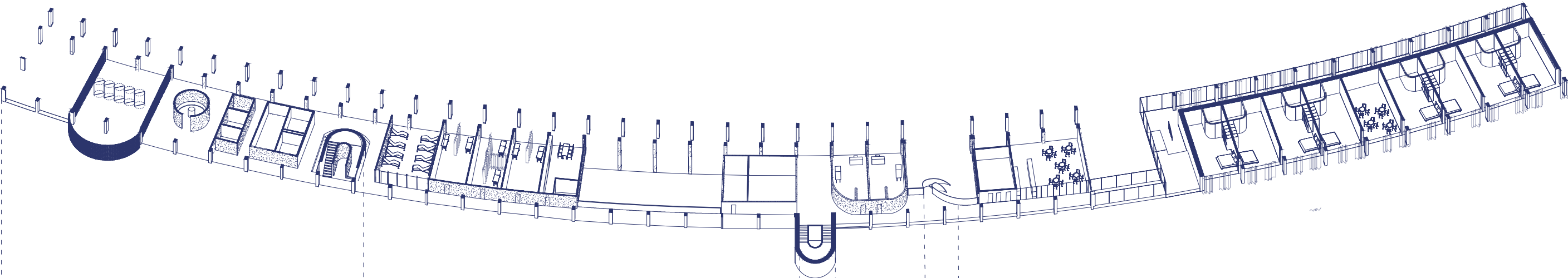
Ubytovanie:

1.32	vstup ubytovaní	
1.33	upratovacia komora	4 m²
1.34	odpad	4.5 m²
1.35	kommunikácia ubytovaní	
1.36	ubytovacia jednotka	36 m²
1.37	spoločná kuchynka	36 m²

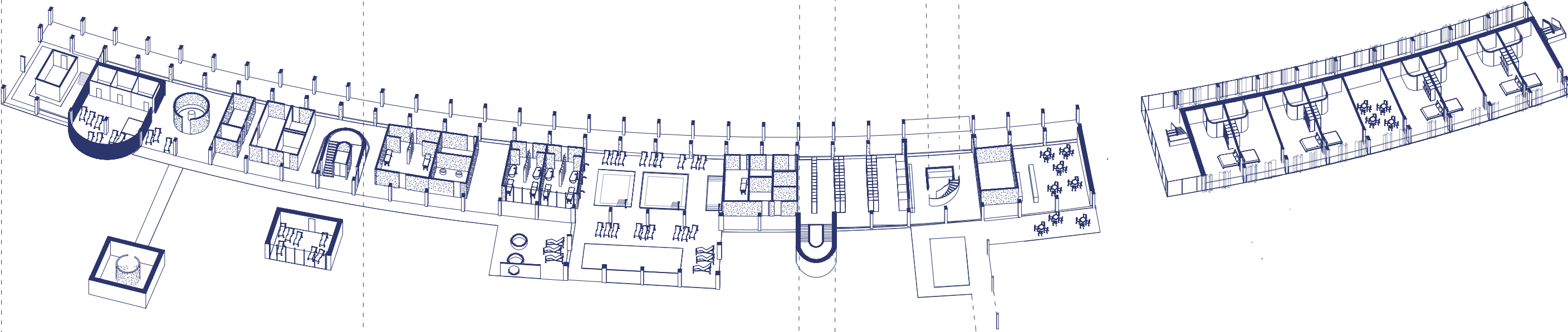
Kúpeľný dom

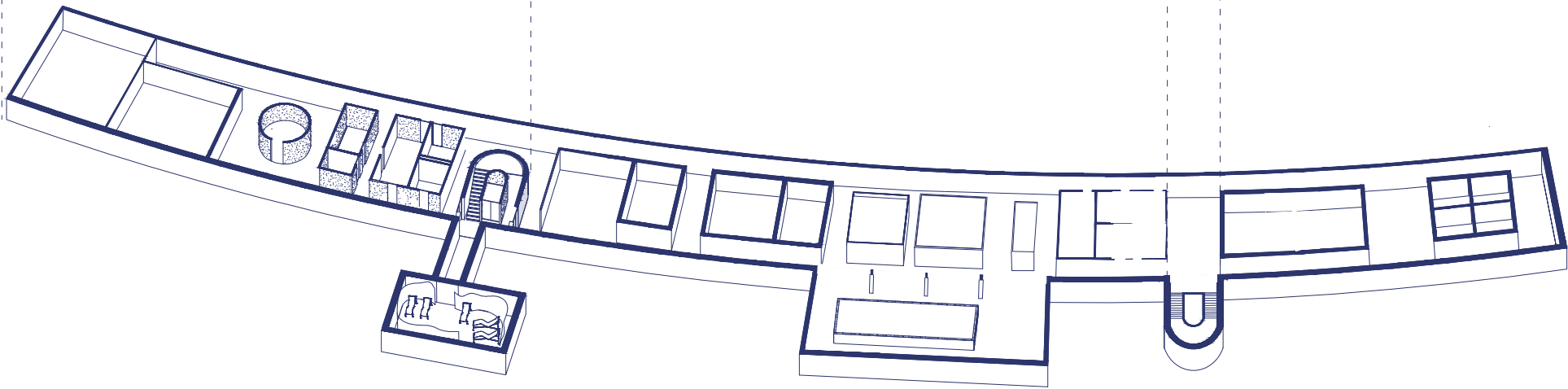
2 NP

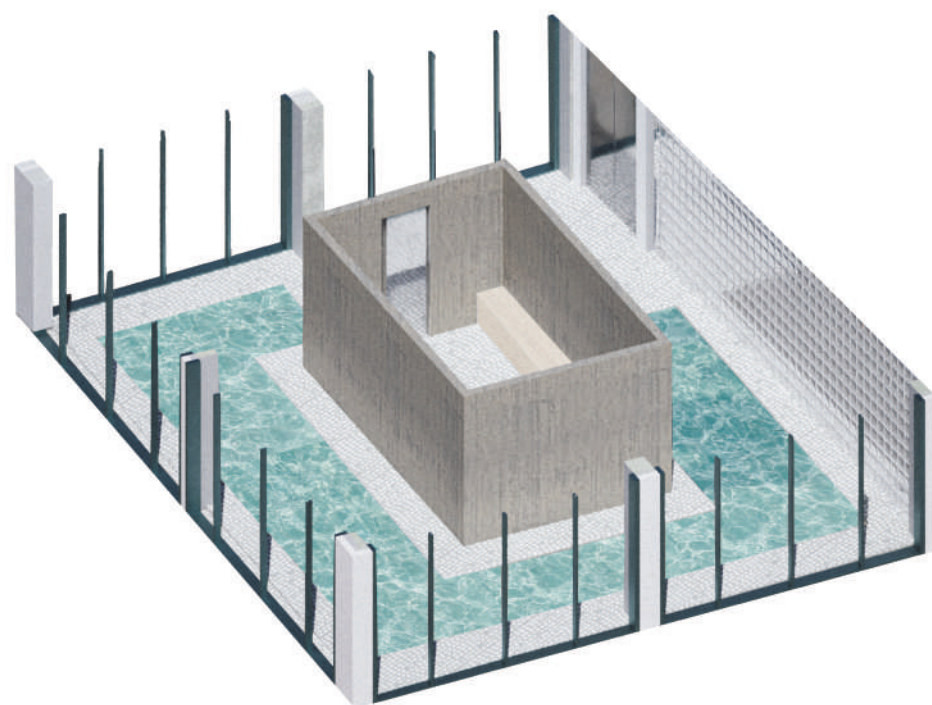
1 NP

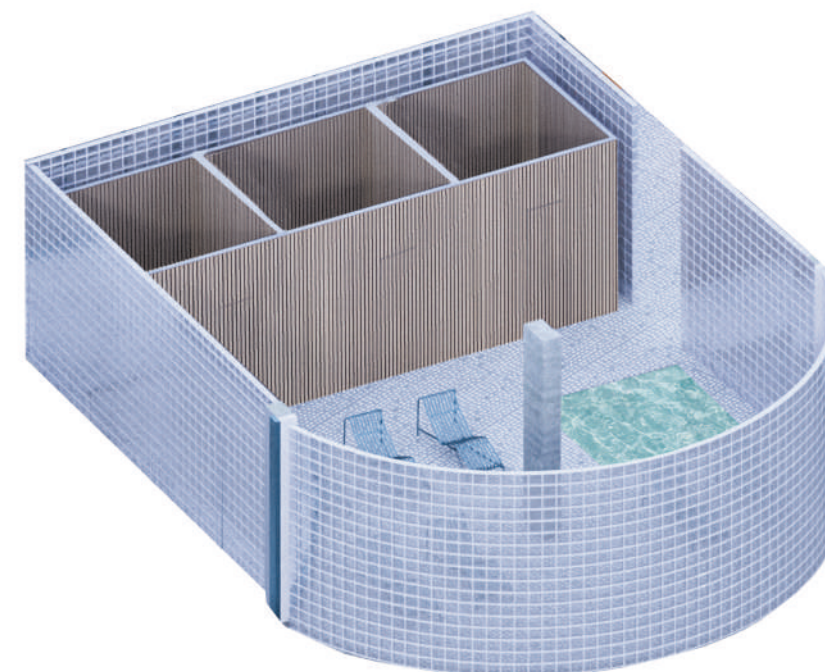
1 PP

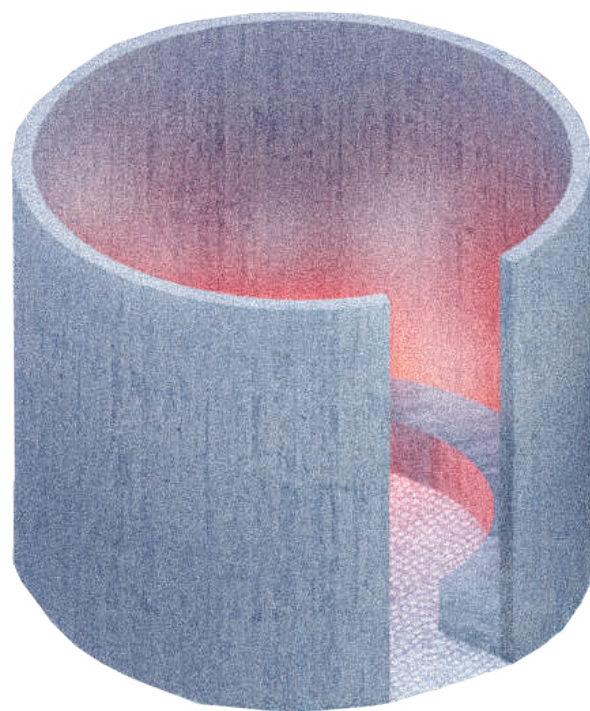
bazén so saunou

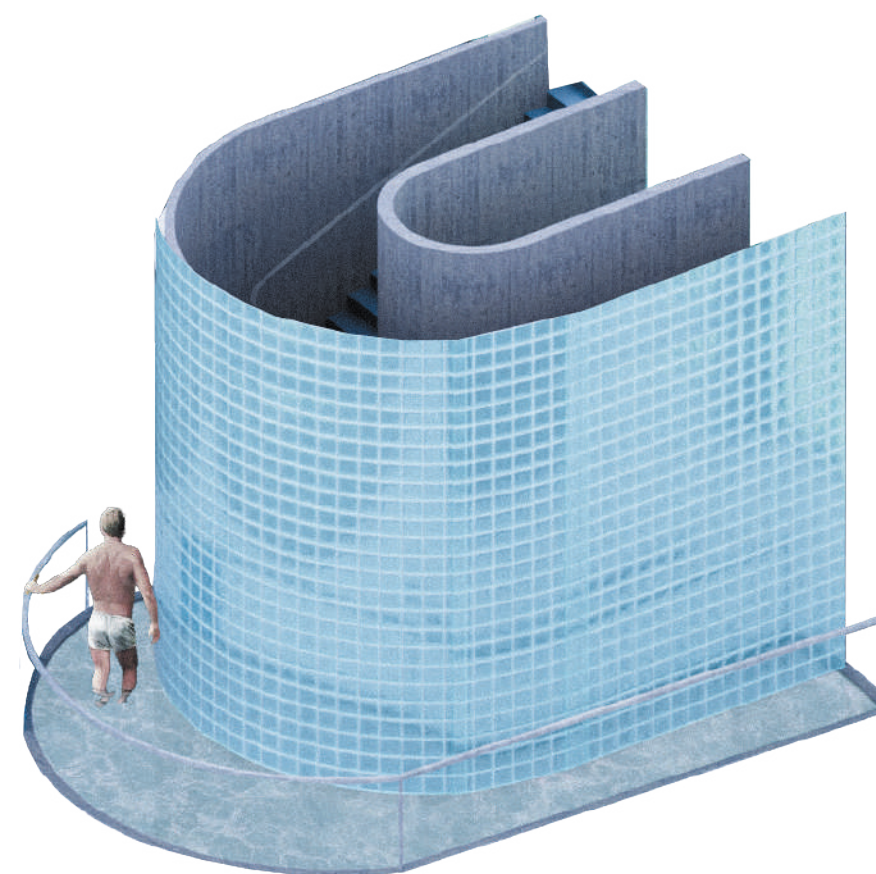
saunový svet

parná sauna

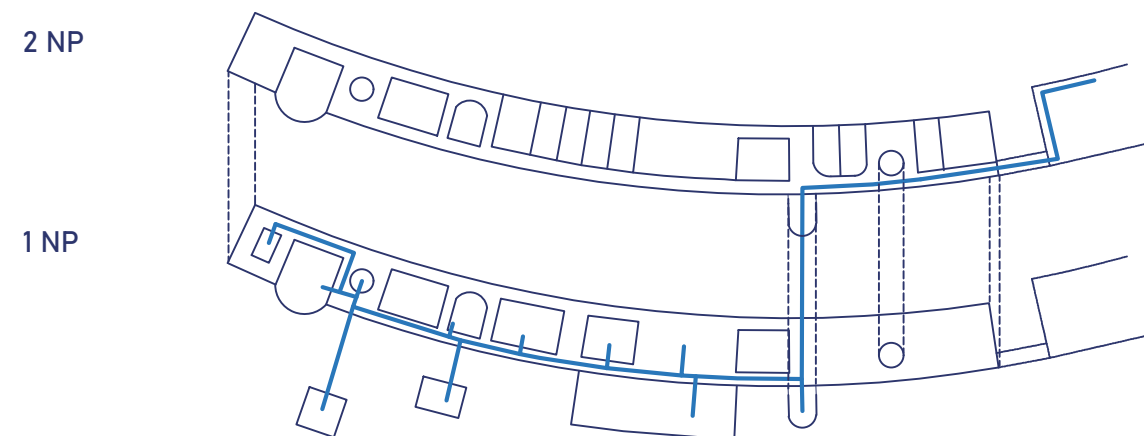

Kneippov chodník

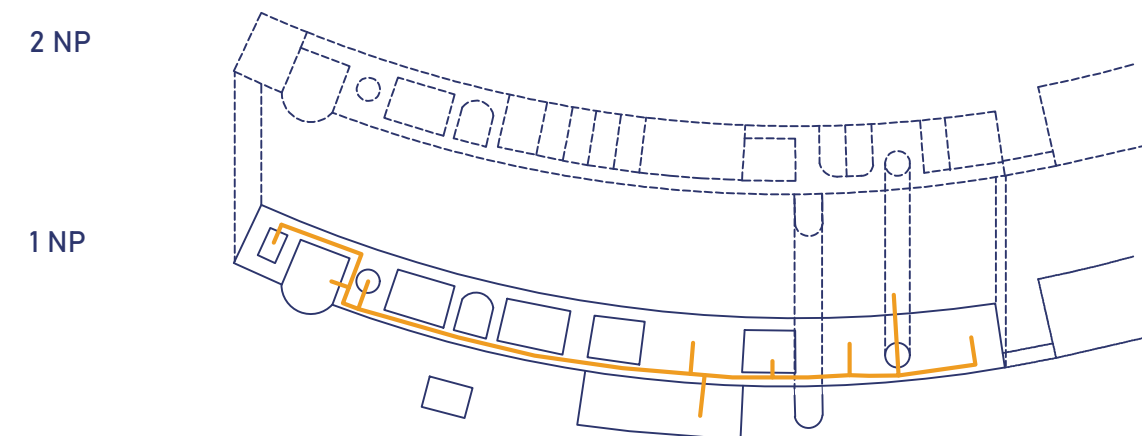

POHYB

kúpele- ubytování

kúpele- verejnost'

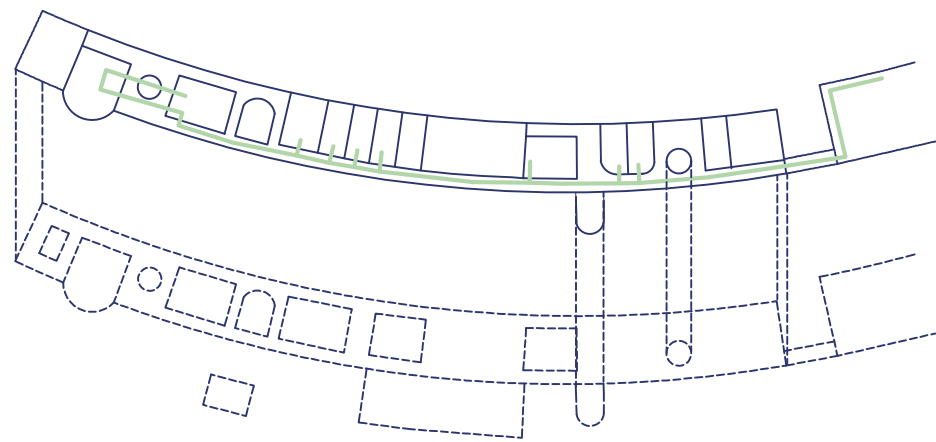

POHYB

ambulantná starostlivosť

2 NP

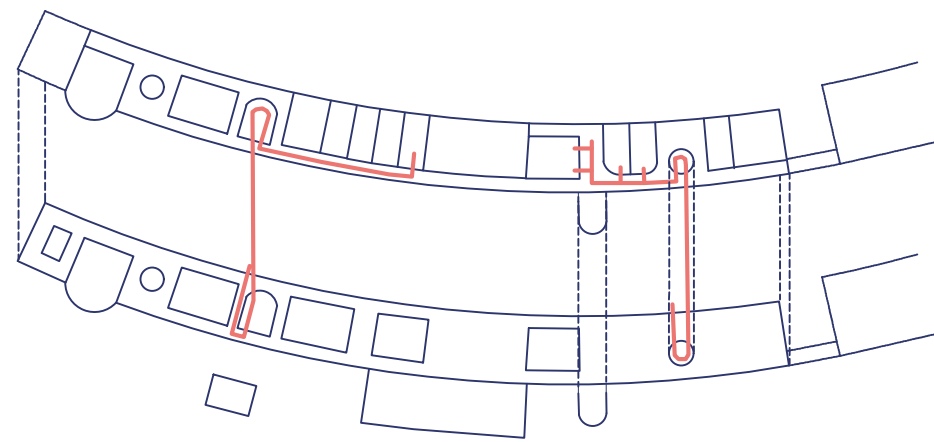
1 NP

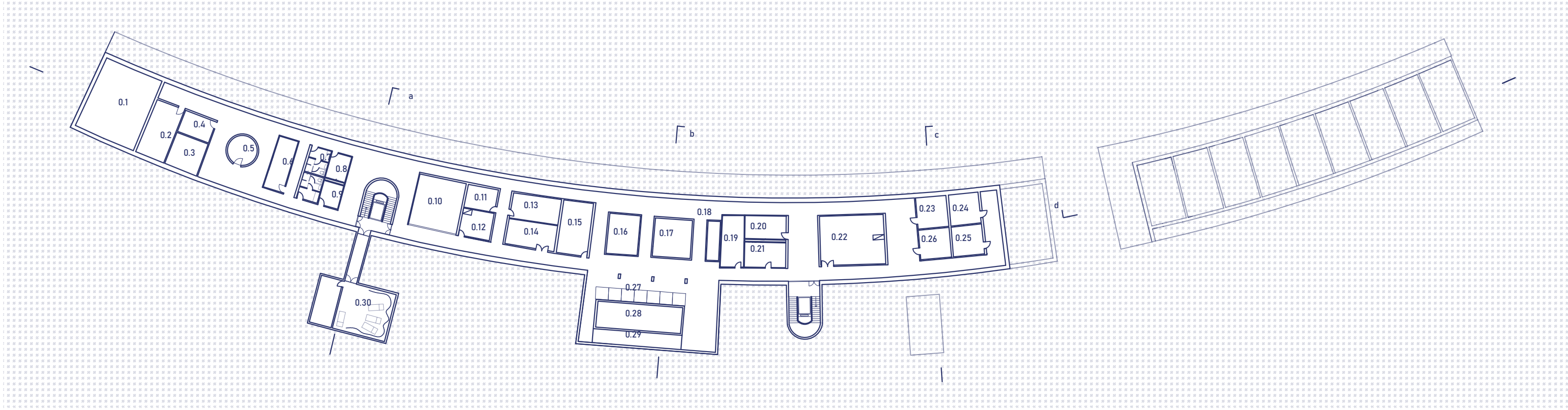

zamestnanci

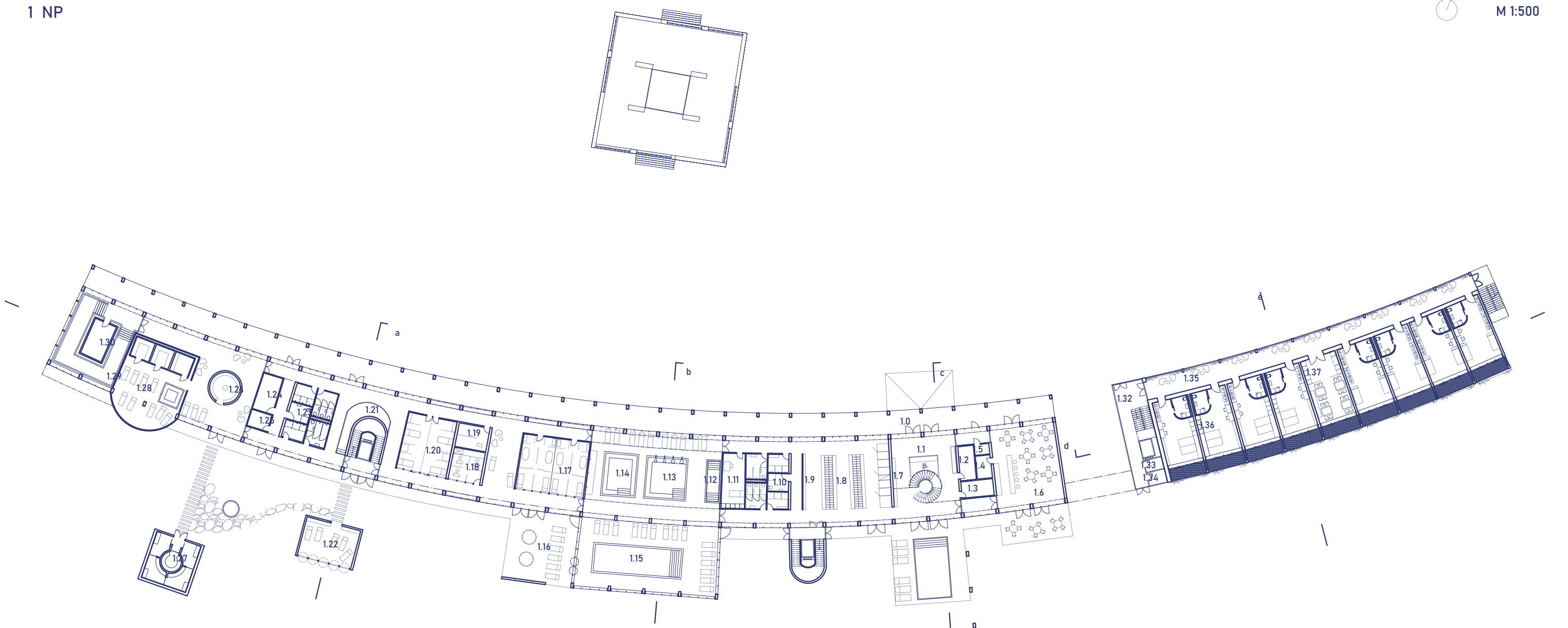
2 NP

1 NP

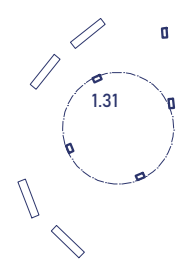

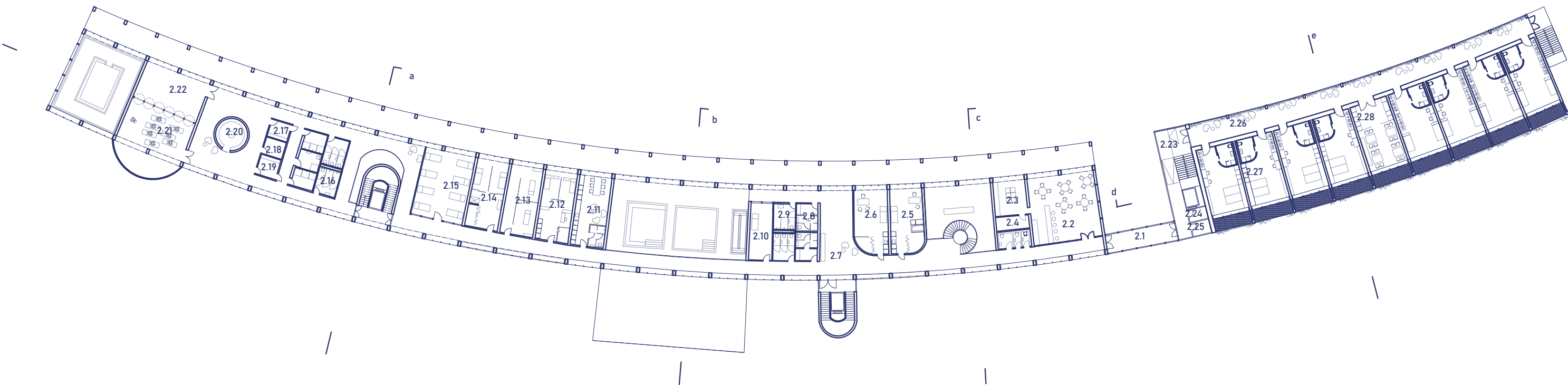

0.1	akumulácia bazénu	0.22	zdroj tepla
0.2	strojovňa chladienia	0.23	rozvodňa NN
0.3	akumulácia ochladz. bazénu	0.24	serverovňa
0.4	upratovacia komora	0.25	náhradný zdroj energie
0.5	sklad. uprat. chemie	0.26	trafostanica
0.6	práčovňa	0.27	ohrievače TV pre bazény
0.7	zázemie zamestnancov		bazénové technológie
0.8	technický velin	0.28	akumulácia pohybového bazénu
0.9	manipulácia s liečivými zdrojmi	0.29	šachta -bazén
0.10	strojovňa VZT	0.30	solná jaskyňa
0.11	sklad bazénovej chémie		
0.12	dielňa s príručným sklodom		
0.13	chlorovňa		
0.14	sklad		
0.15	technická miestnosť pre suché procedúry		
0.16	akumulácia bazénu		
0.17	akumulácia relax. bazénu		
0.18	akumulácia studeného bazénu		
0.19	sklad		
0.20	odpadové hospodárstvo		
0.21	akumulácia dažď. vody		

1.0	kolonáda	1.21	kneippov chodník
1.1	vstup s recepciou	1.22	odpočívareň
1.2	sklad prádla	1.23	hygiena
1.3	sklad		toalety a sprchy ženy
1.4	sklad kaviarne		toalety a sprchy muži
1.5	odpad		bezberiórová
1.6	kaviareň	1.24	upratovacia komora
1.7	pitná kúra	1.25	sklad prádla
1.8	šatňa	1.26	parná sauna
1.9	úpravňa	1.27	hamman
1.10	hygiena	1.28	saunový svet
	toalety a sprchy ženy		prezlekareň
	toalety a sprchy muži		infra sauna
	bezberiórová		bylinková sauna
1.11	plavčík- prvá pomoc		ochladzovací bazén
1.12	studený bazén	1.29	pohybový bazén
1.13	relaxačný bazén	1.30	sauna
1.14	perličkový bazén	1.31	prameň
1.15	pohybový bazén	1.32	vstup ubytovaní
1.16	slnečné lázne	1.33	upratovacia komora
1.17	minerálna kúpeľ	1.34	odpad
1.18	minerál. kúpeľ- končatiny	1.35	komunikácia ubytovaní
1.19	škótske streky	1.36	ubytovacia jednotka
1.20	peloidové zábaly	1.37	spoločná kuchynka

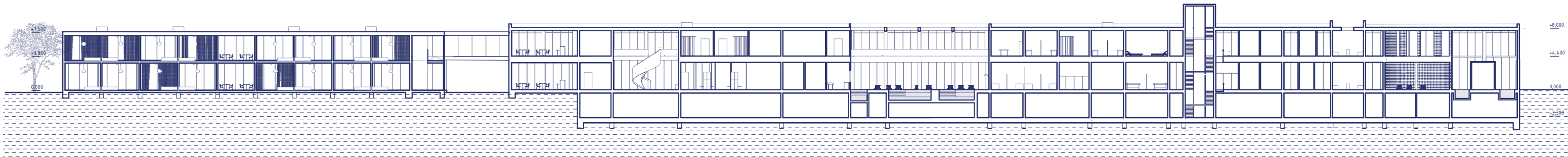

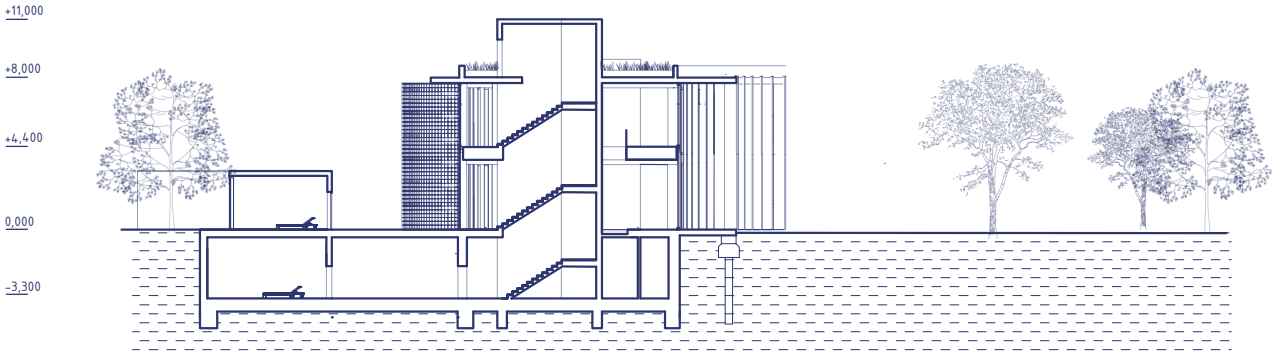
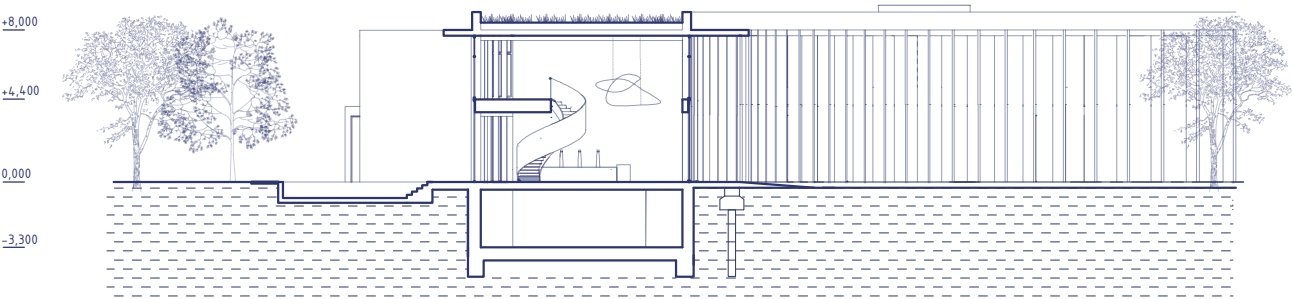
- 2.1 spojovacia chodba- ubytovaní
- 2.2 kaviareň
- 2.3 kuchyňa
- 2.4 sklad kaviarne
- 2.5 pracovisko sestry
- 2.6 pracovisko lekára
- 2.7 čakáreň
- 2.8 zázemie- zamestnanci
- 2.9 hygiena
 - toalety ženy
 - toalety muži
- 2.10 injektáž
- 2.11 denná miestnosť- zamestnanci
- 2.12 elektroliečba
- 2.13 hydrogalvan
- 2.14 magnetoterapia
- 2.15 masáže
- 2.16 odpočívareň
- 2.17 hygiena ženy
- 2.18 hygiena muži
- 2.19 šatňa ženy
- 2.20 šatňa muži
- 2.21 parná sauna
- 2.22 pilates
- 2.23 fitness

- 2.23 vstup ubytovaní
- 2.24 upratovacia komora
- 2.25 odpad
- 2.26 komunikácia ubytovaní
- 2.27 ubytovacia jednotka
- 2.28 spoločná kuchynka

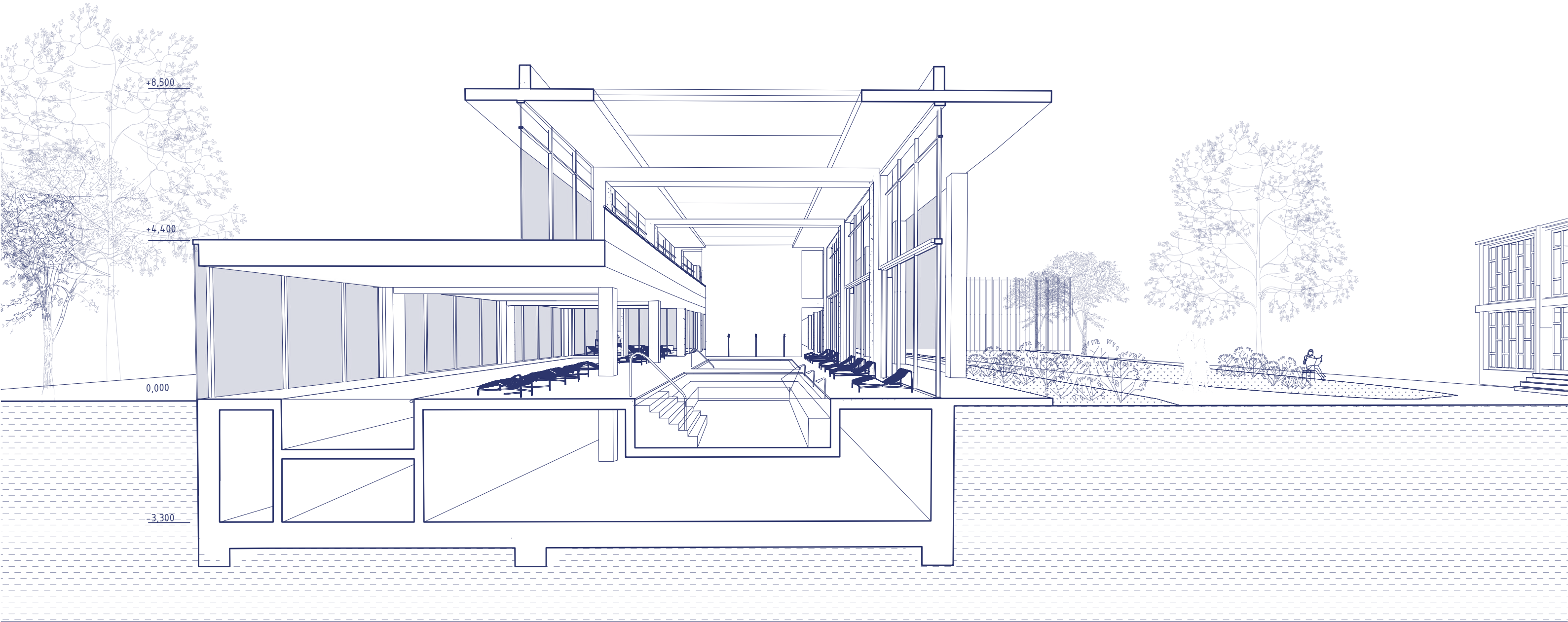
pozdĺžny rez d

priečne rezy c, a

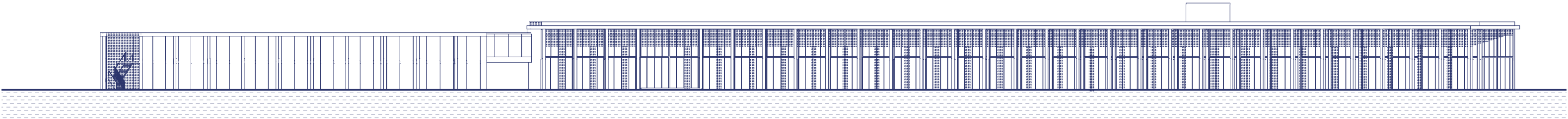

perspektívny rez bazénmi b

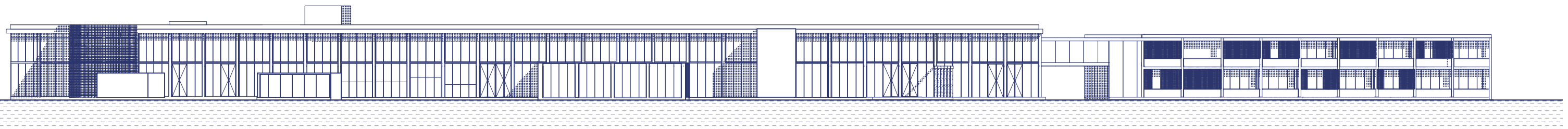

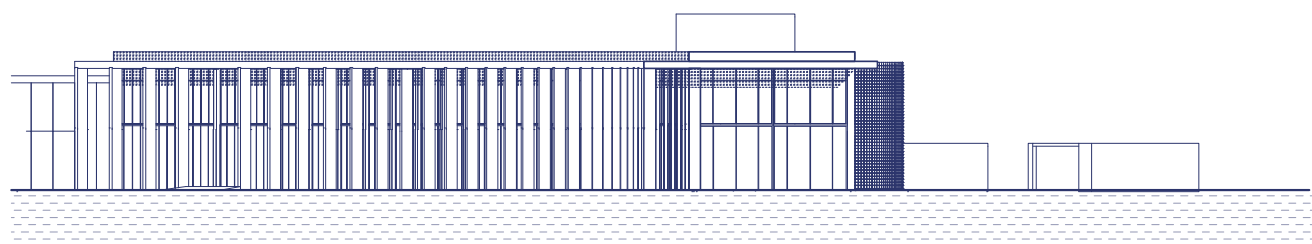
severný pohľad

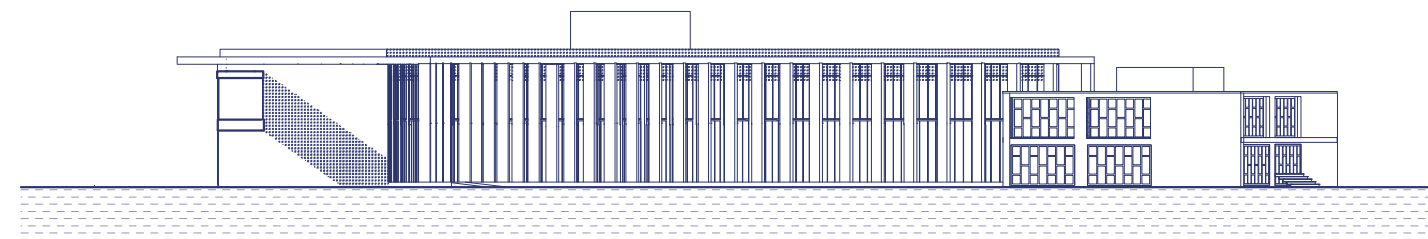
južný pohľad

západný pohľad

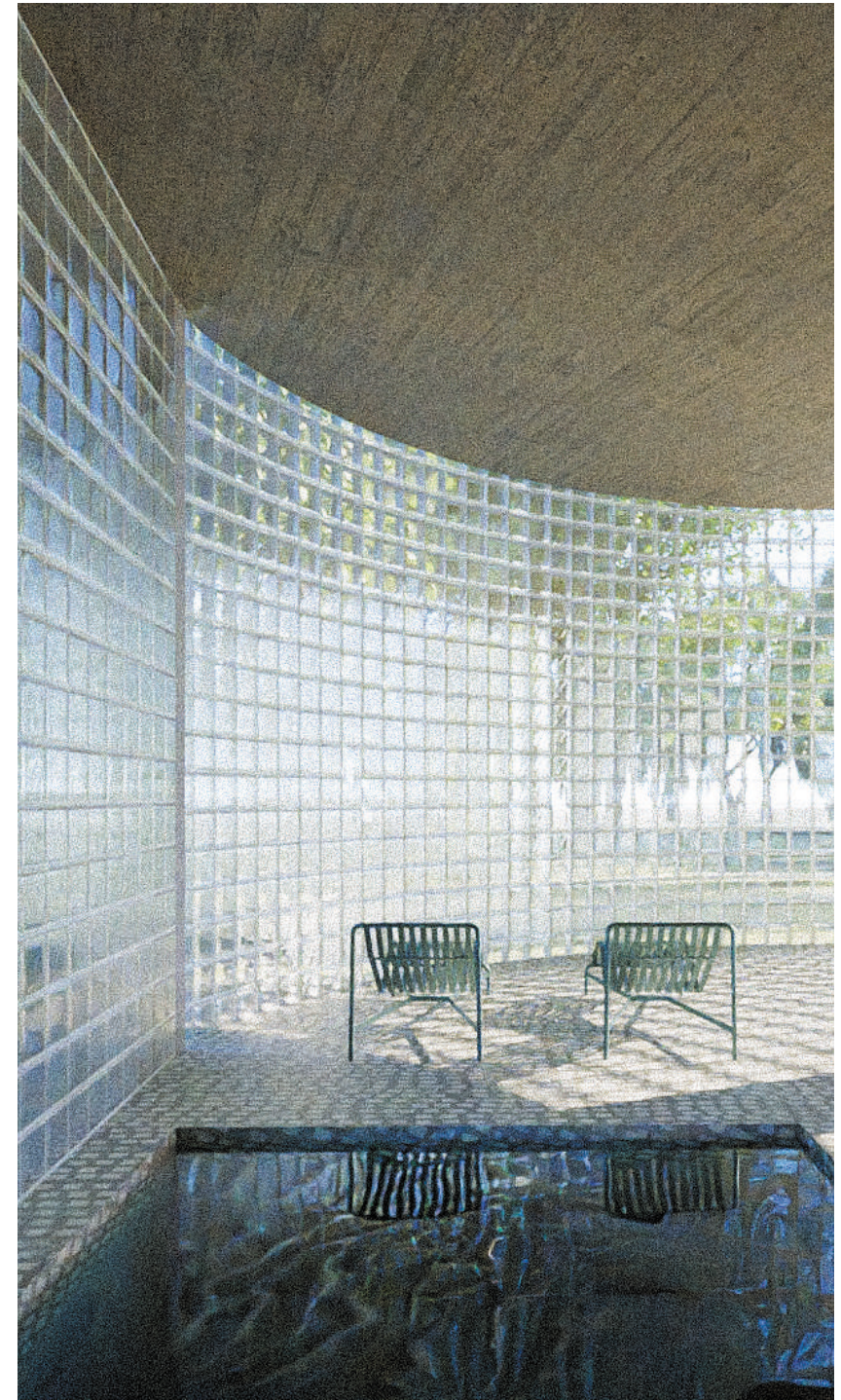

východný rezopohľad

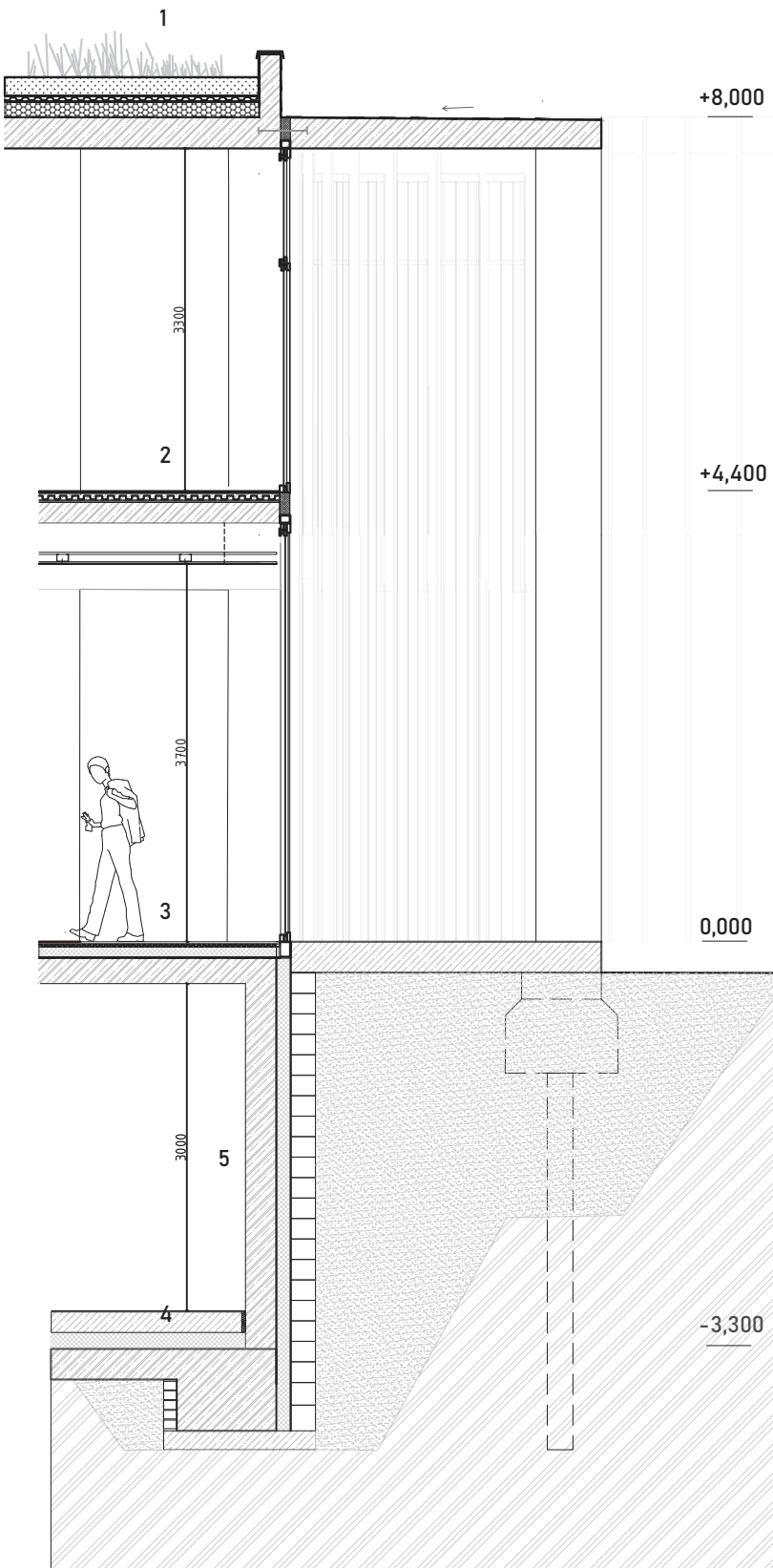

udržateľnosť

Objekt má navrhnuté podlahové vykurovanie a je prirodzene prevetrávaný. Strecha objektu je pokrytá extenzívnou vegetáciou, ktorá pomáha zabráneniu prehriatia budov. Voda zo strechy je odvádzaná do dažďových záhonov a retenčnej nádrže, odkiaľ sa voda následne použije splachovanie a zavlžovanie, čím sa zníži spotreba pitnej vody. Získavanie energie z fotovoltaických panelov zabezpečuje výrobu energie a tepla pre objekt.

Ďalej na strešnej konštrukcii je integrovaná vzduchotechnická jednotka s výmenníkom tepla, ktorá zabezpečuje optimálnu tepelnú pohodu a výmenu vzduchu v interiéri.

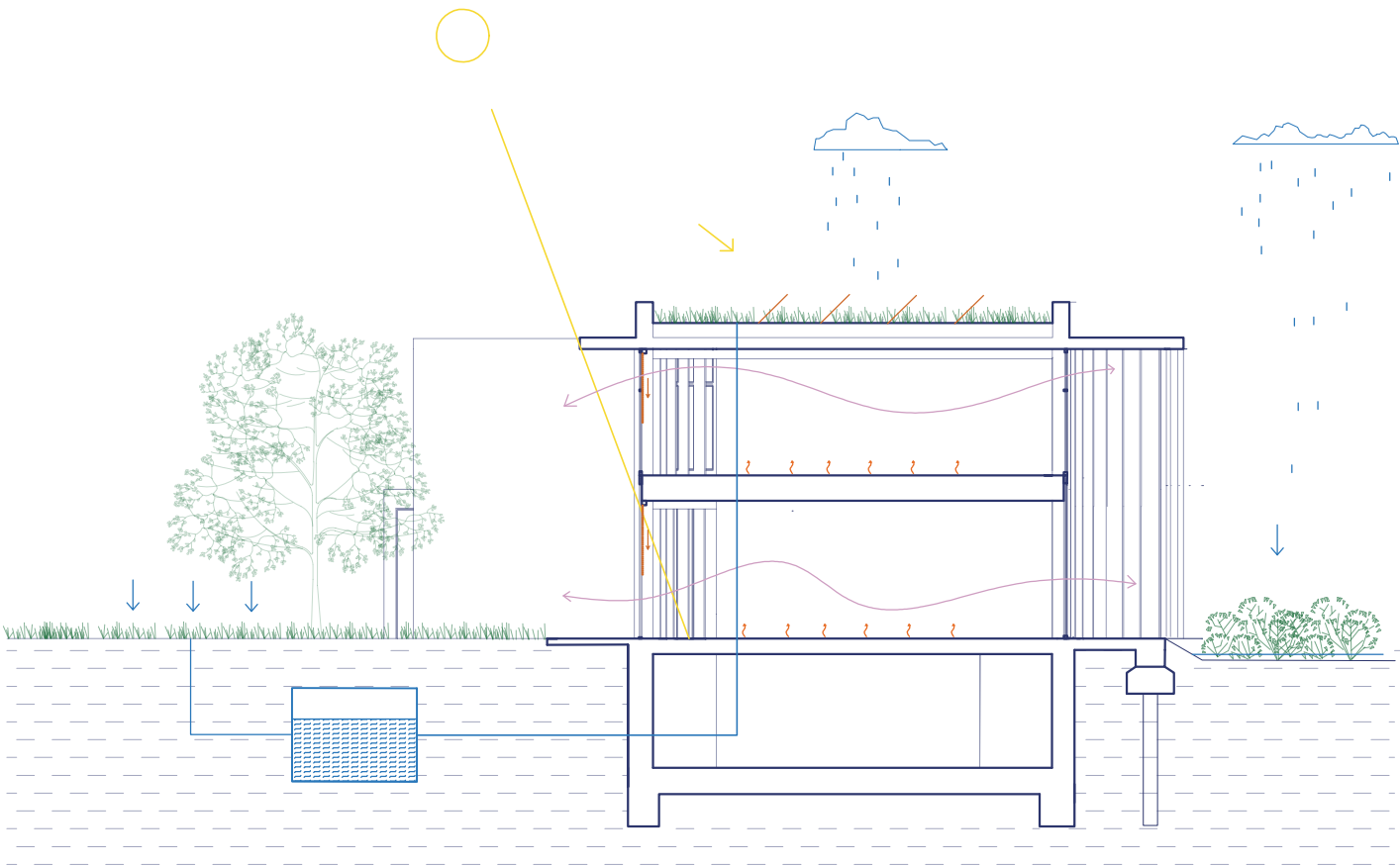
Preslneniu kúpeľnej budovy z južnej strany zabraňujú interiérové rolety. Tienenie obytných budov funguje pomocou exteriérových metalických závesov. Tvorbe tieňu prispieva aj blízkosť vysokej vegetácie.

konštrukčne architektonické riešenie

Nosný konštrukčný systém tvorí železobetónová dosková sústava s nosníkmi, podopretá stĺpmi a nosnými priečkami. Stĺpy a dosky vytvárajú schránku pre procedurálne priestory, ktoré sú usporiadané pozdĺž centrálnej osi budovy. Rehabilitačné miestnosti orientované na juh vystupujú z hlavnej fasády alebo sa od objektu úplne odpájajú a sú citlivo zasadené do okolitej krajiny.

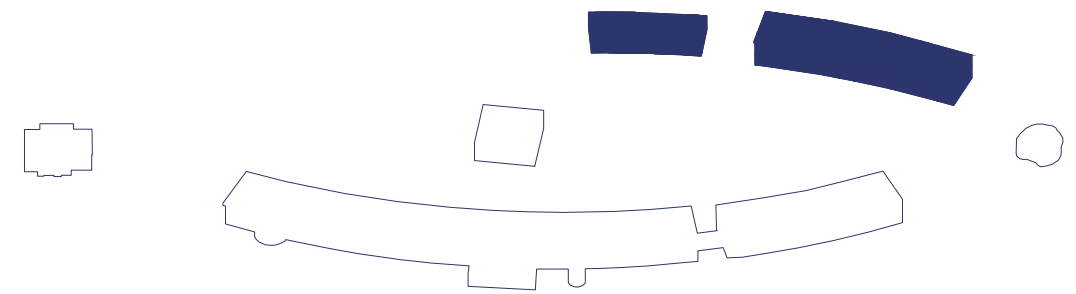
Presklená fasáda je riešená hliníkovými oknami vloženými medzi stĺpy v module 4 m, čím umožňuje vizuálne prepojenie interiéru s exteriérom, podporuje psychickú pohodu používateľov a zároveň vytvára kontrast k pevnej siluete stavby.

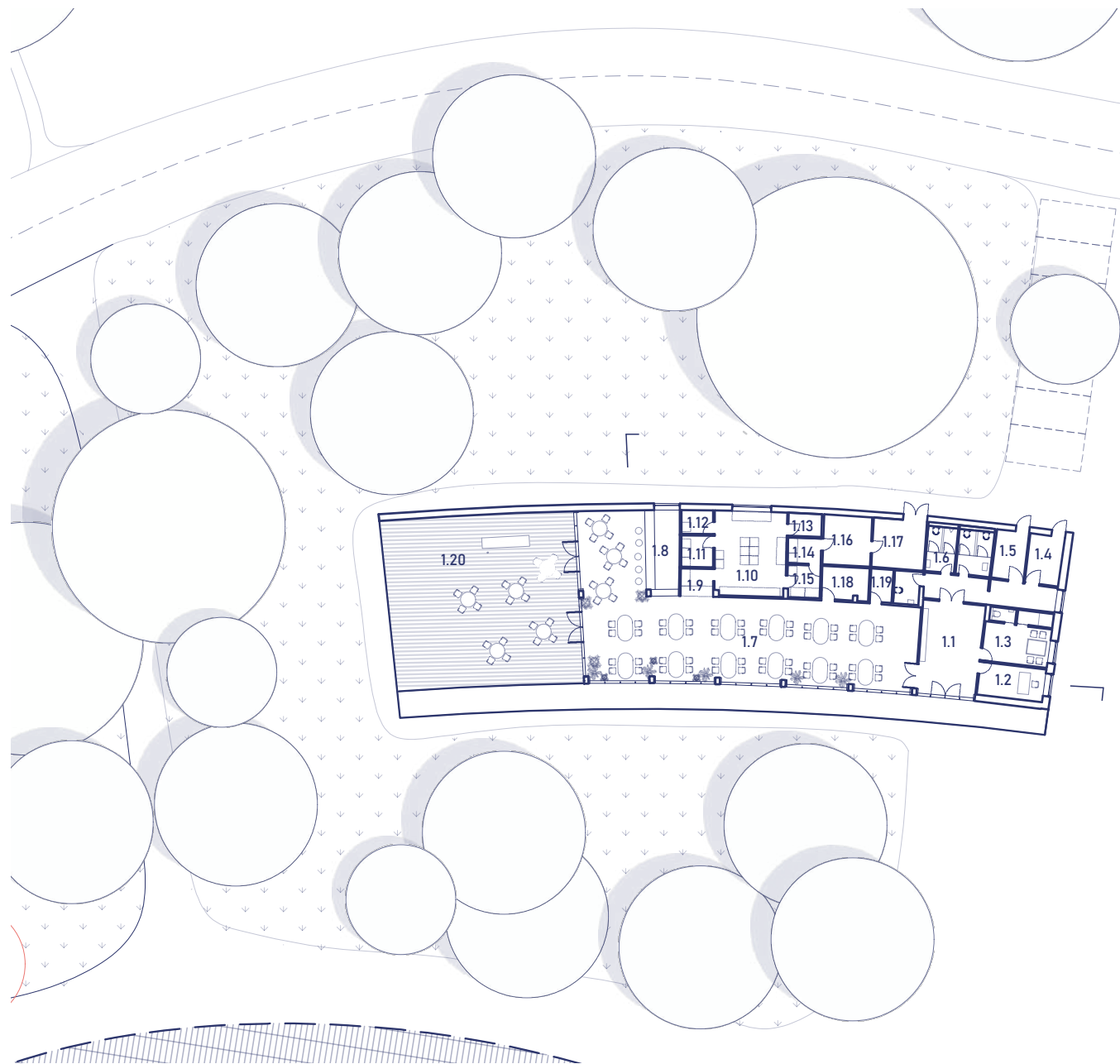
V interiéri je materiál betonu priznaný a kombinovaný so sklobetónom a hliníkom v tyrkysovej farbe, odkazujúc na bývalú etapu kúpeľov.

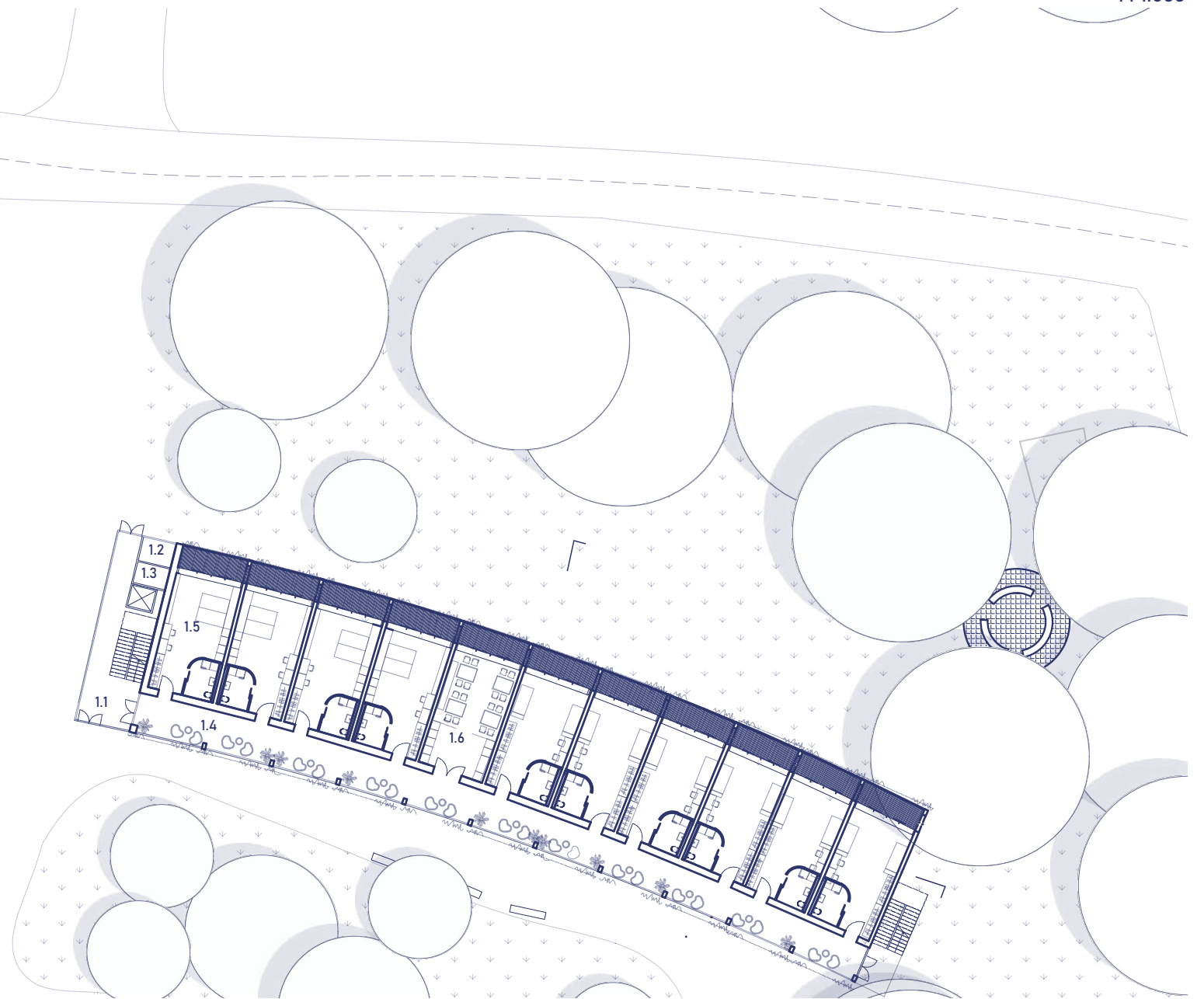

Ubytovanie a reštaurácia

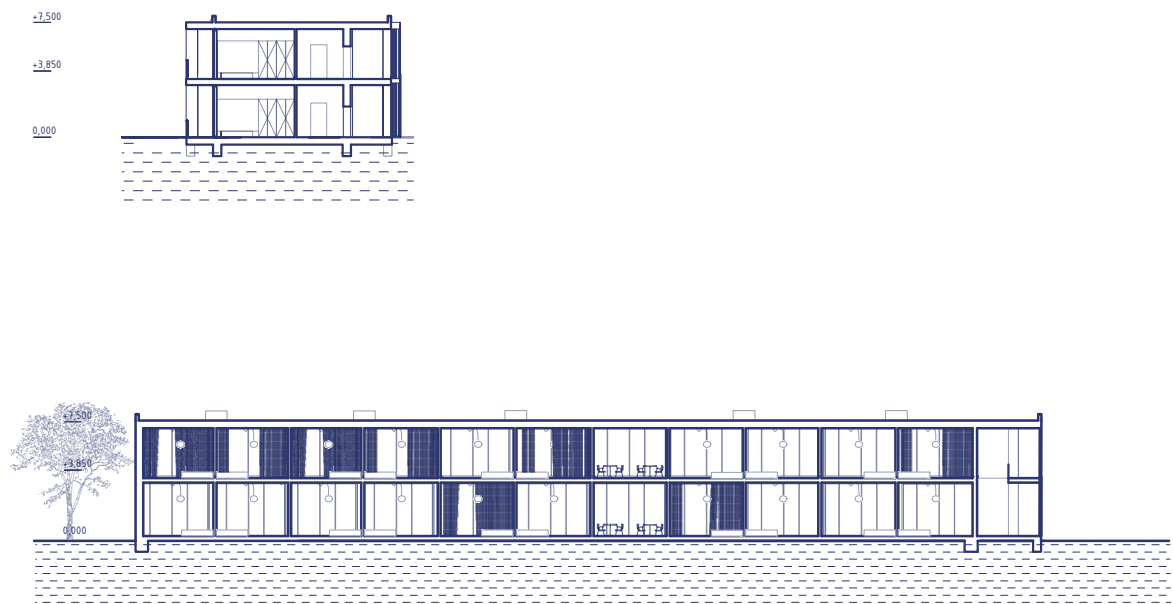
- 1.1 vstup
- 1.2 kancelária vedenia
- 1.3 zázemie zamestnancov
- 1.4 odpadové hospodárstvo
- 1.5 technické zariadenie budovy
- 1.6 hygiena
- 1.7 jedáleň
- 1.8 bar
- 1.9 ofis
- 1.10 kuchyňa
- 1.11 biely riad
- 1.12 čierny riad
- 1.13 denný sklad
- 1.14 hrubá príprava
- 1.15 čistá príprava
- 1.16 sklad obalov
- 1.17 príjem zásob
- 1.18 sklad
- 1.19 upratovacia komora
- 1.20 terasa

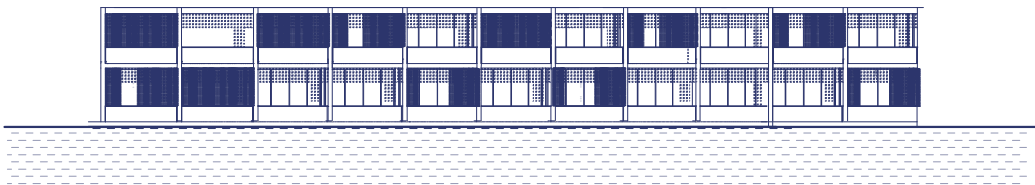
- 1.1 vstup- ubytování
- 1.2 odpadové hospodárstvo
- 1.3 upratovacia komora
- 1.4 komunikácia- ubytování
- 1.5 ubytovacia jednotka
- 1.6 spoločná kuchynka

UBYTOVANIE

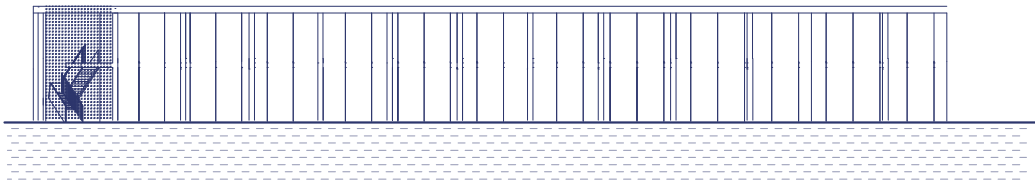
rez a, b

severný pohľad

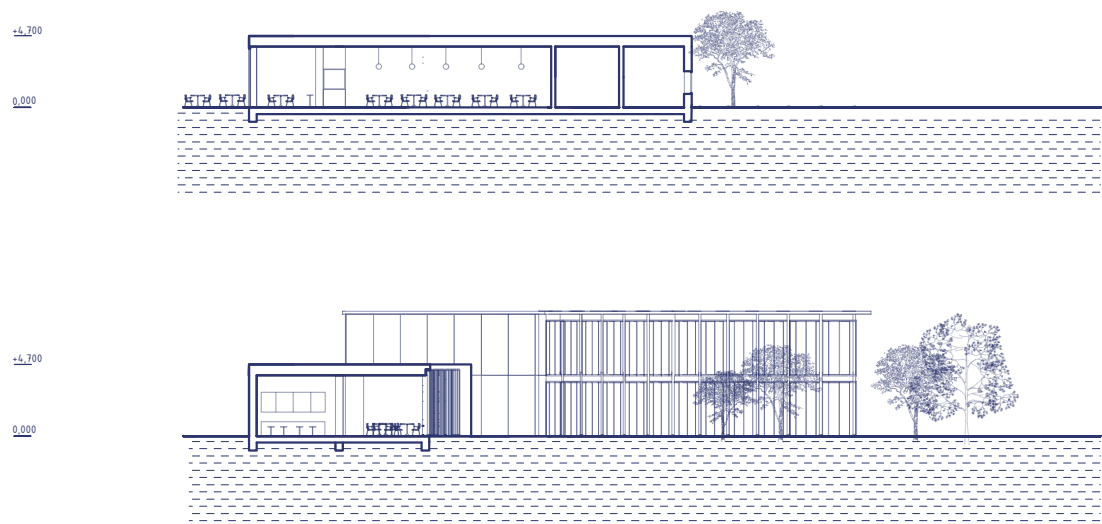

južný pohľad

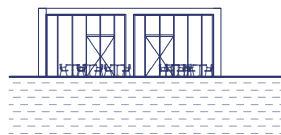

REŠTAURÁCIA

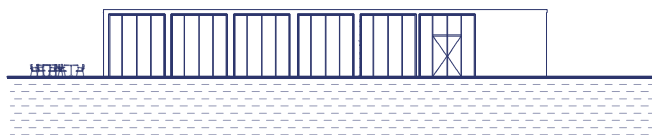
rezy a,b

západný pohľad

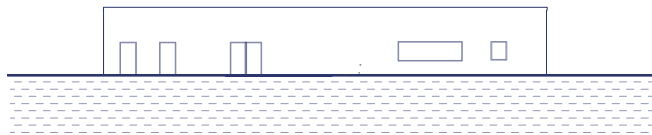
južný pohľad

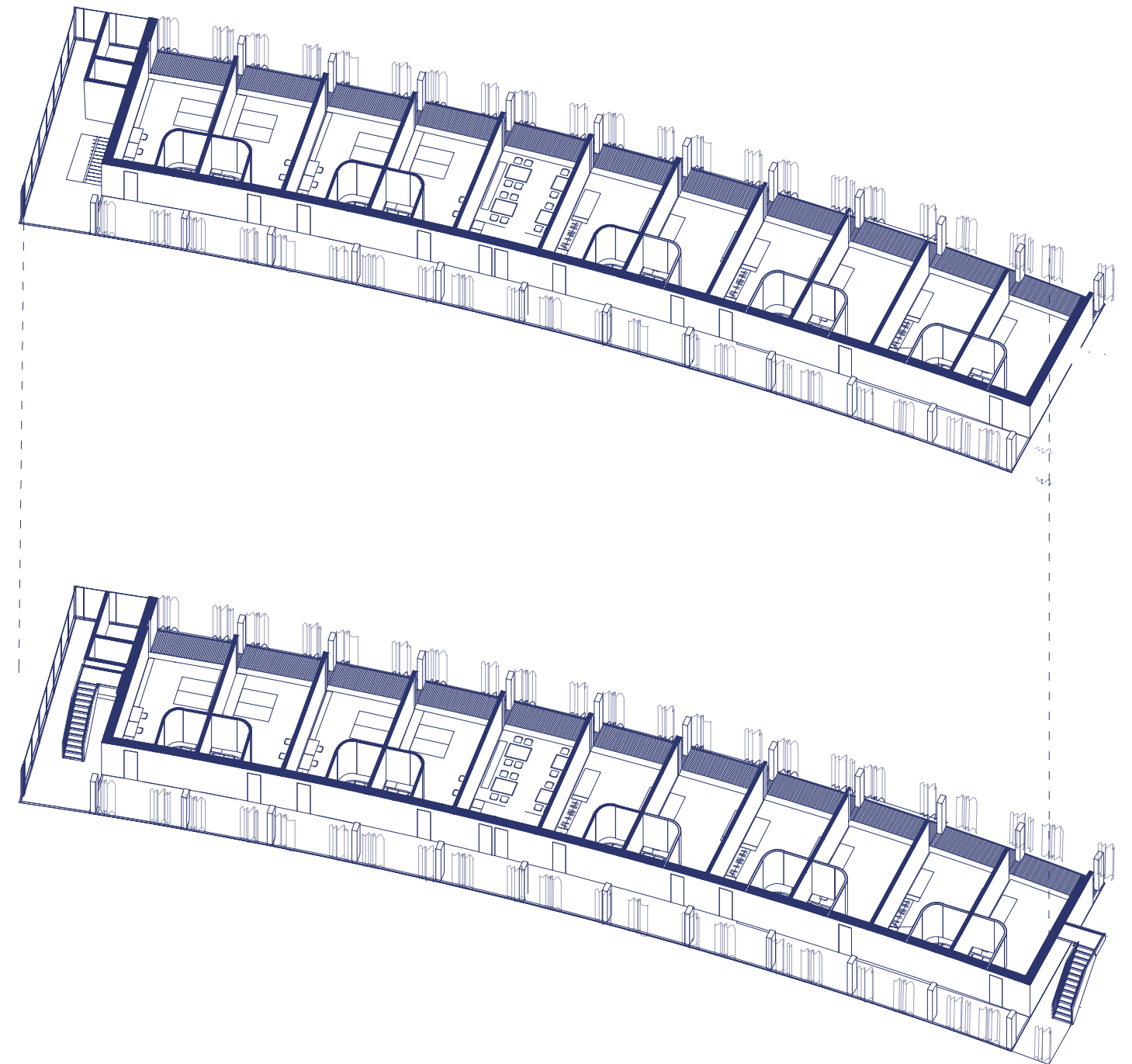
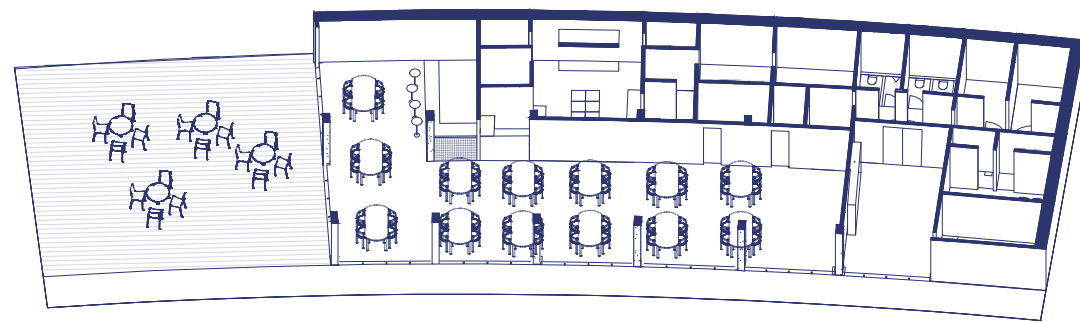

východný pohľad

severný pohľad

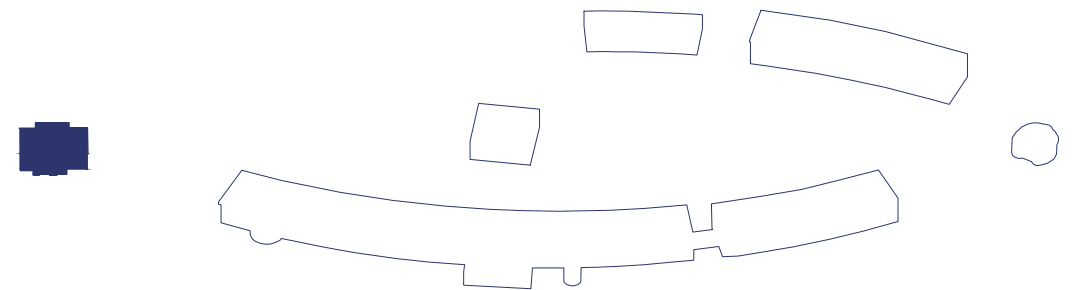

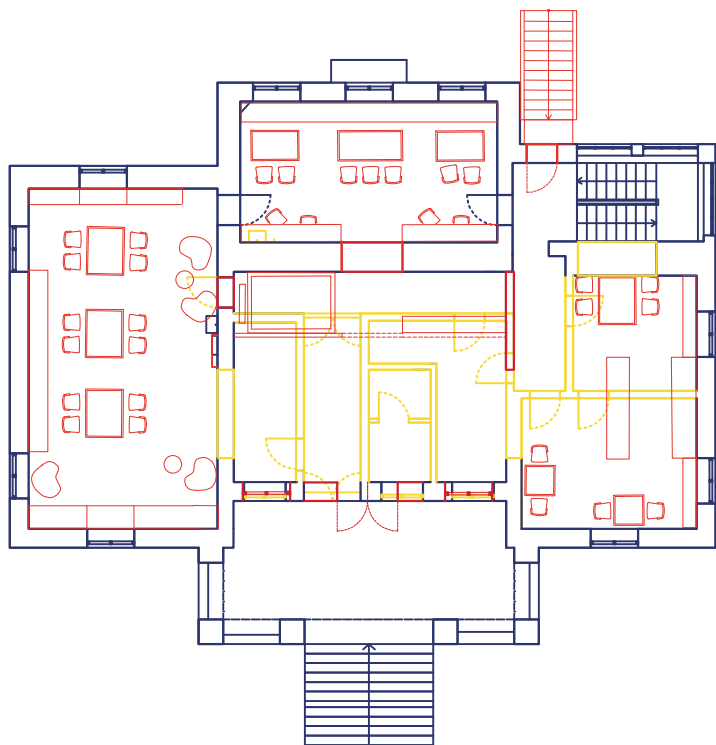
Varádyho vila

Varádyho vila, ako národná kultúrna pamiatka, je integrálnou súčasťou obnovy kúpeľného areálu. Citlivou revitalizáciou bude adaptovaná na verejné účely – ako kaviareň, čítareň, vináreň a priestor pre menšie výstavy či stretnutia.

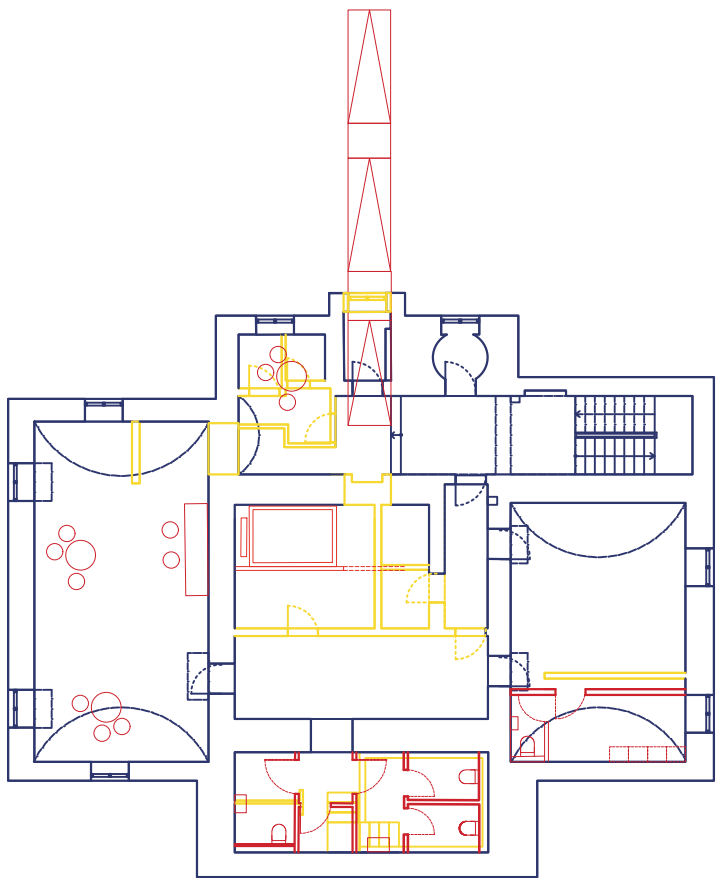
Stáva sa tak prirodzeným premostením medzi minulosťou kúpeľov a ich novým verejne prístupným charakterom.

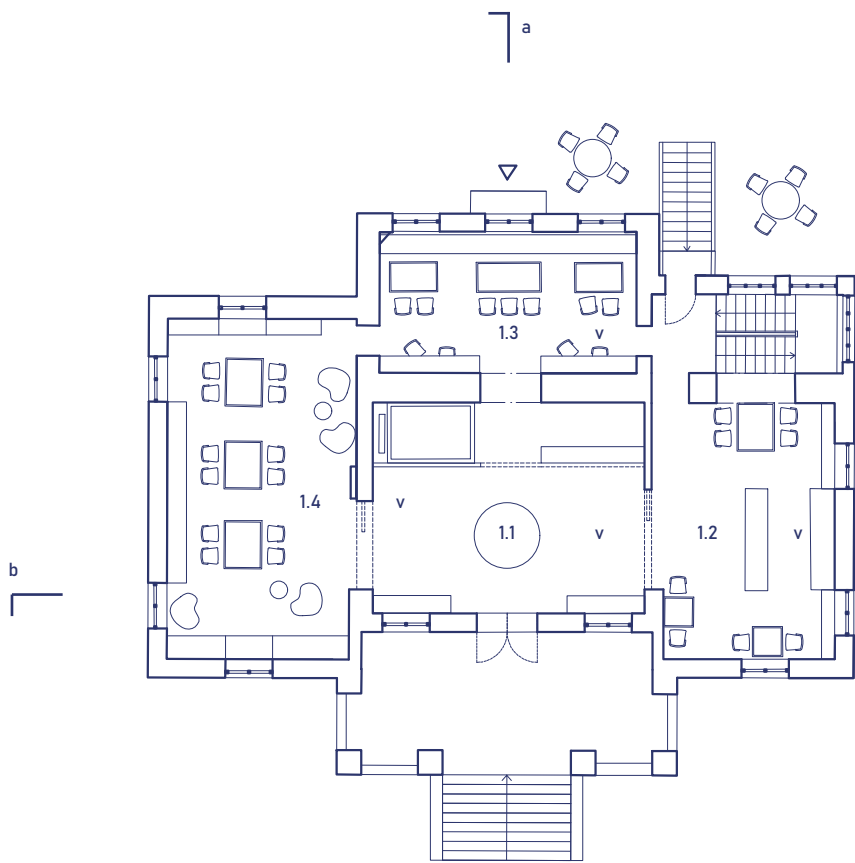

1 NP

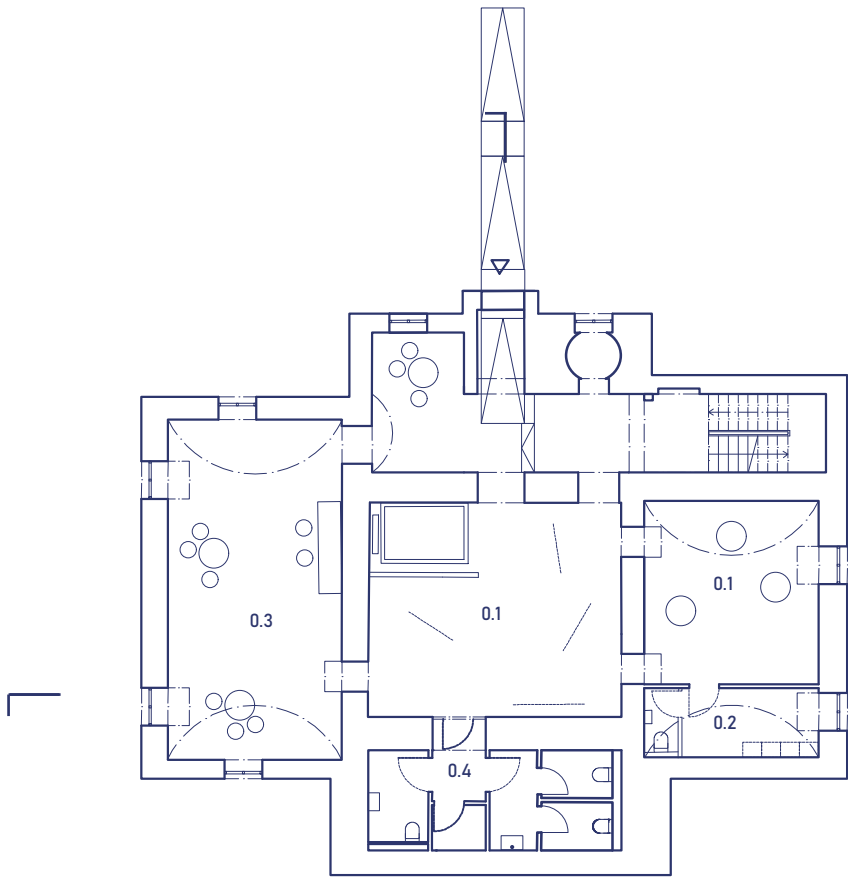

1 PP

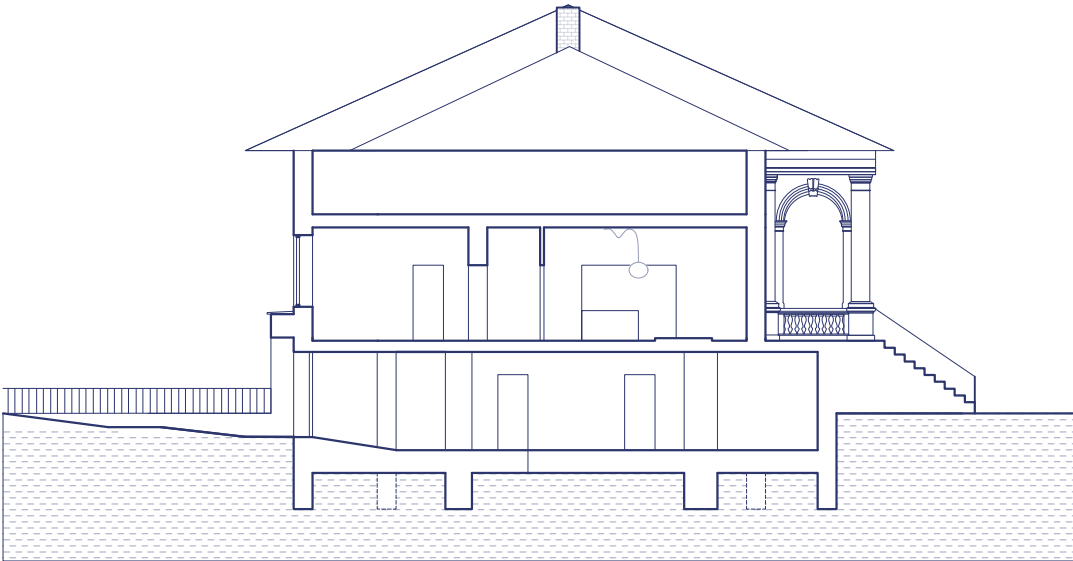

- 1.1 vstup
- 1.2 kaviareň
- 1.3 kaviareň
- 1.4 čítareň

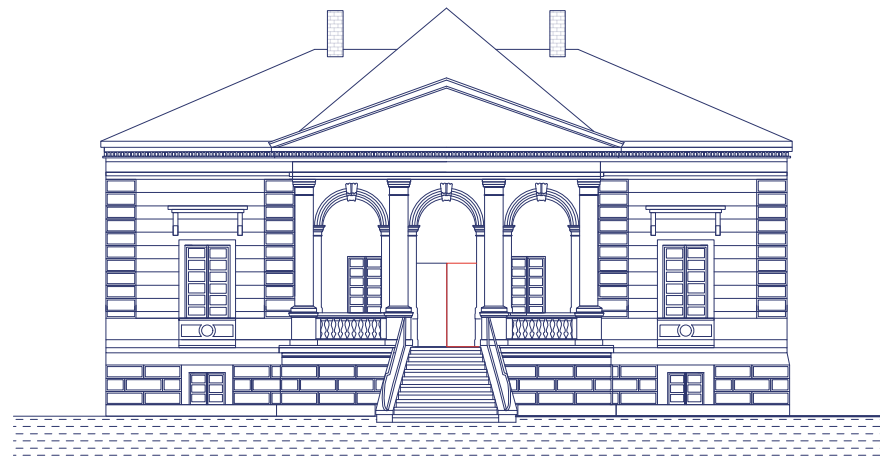

- 0.1 výstavné priestory
- 0.2 zázemie kaviarne
- 0.3 vináreň
- 0.4 hygiena

rezy a, b

severný pohľad

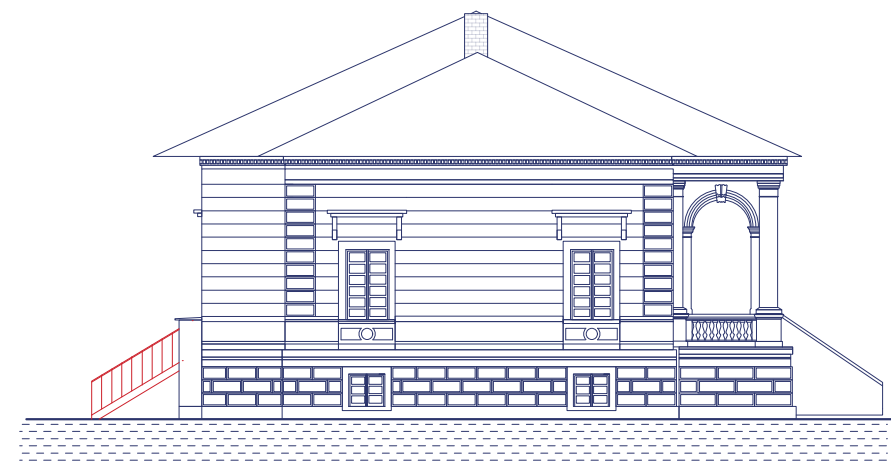
západný pohľad

južný pohľad

východný pohľad

severný pohľad

západný pohľad

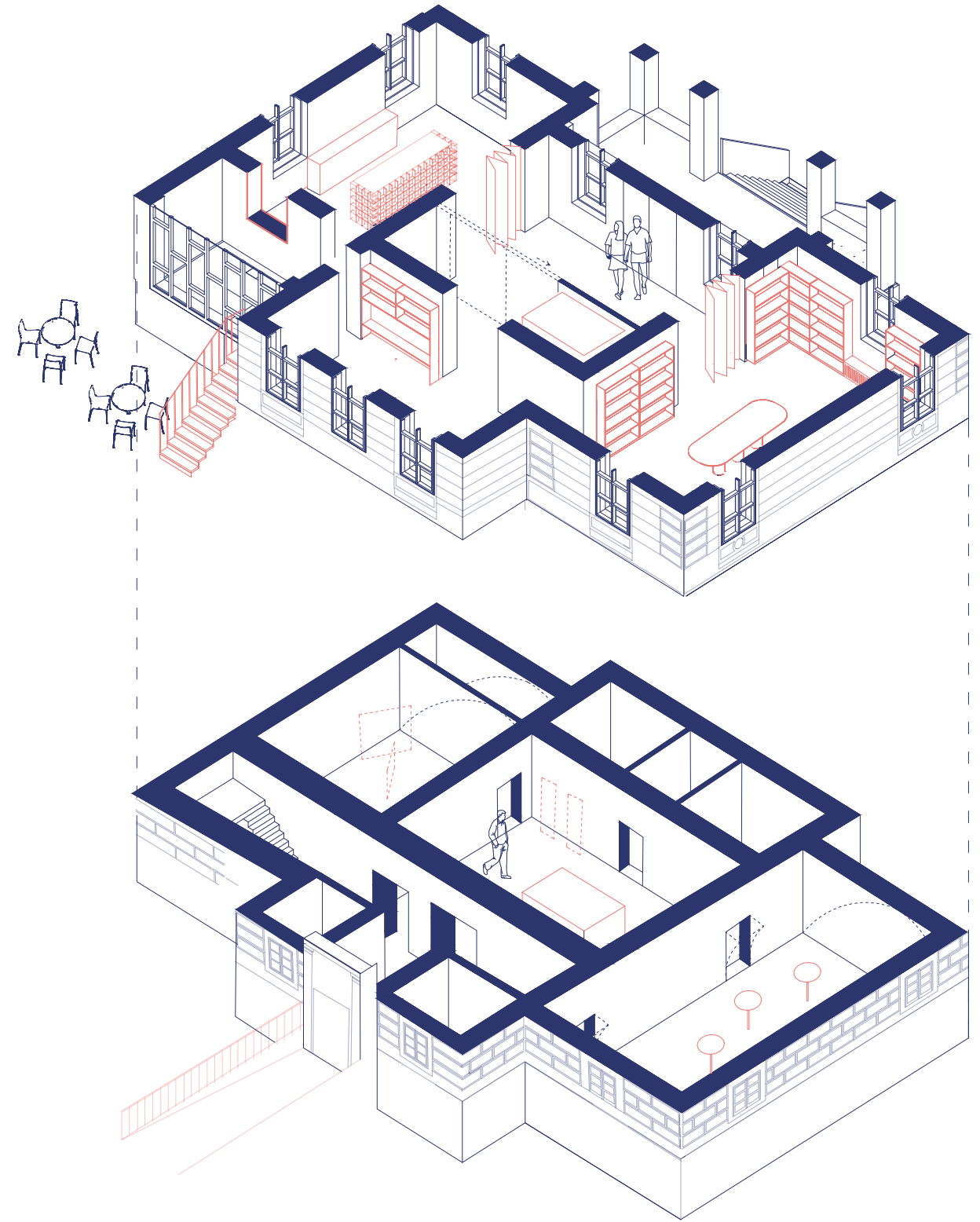

južný pohľad

východný pohľad

3. Dokladová část

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury
Zadání diplomové práce
Mgr. program navazující

Jméno a příjmení: Zuzana Alexandra Lelková

datum narození: 07.08.2000

akademický rok / semestr: 2024/25- Letní semestr
studijní program: Architektura a urbanismus
ústav: 15118- ústav nauky o budovách

vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Boris Redčenkov

téma diplomové práce: Sobranecké kúpele
viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Revitalizácia kúpeľného areálu v Sobranciach. Cieľom práce je obnovenie kúpeľnej kultúry na východnom Slovensku.

2/

Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Pro D/ součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení

Formátom práce bude architektonická štúdiá kúpeľného areálu a jeho pridružených objektov. Návrh komplexných kúpeľných zariadení s vyšetrovacou, liečebnou, stravovacíou, ubytovacíou a prevádzkovou časťou. Stavebný program môže byť upravený podľa dohody s vedúcim práce.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

Plány budú vypracované v podrobnosti detailnej štúdie a to v mierkach 1:100- 1:500. Súčasťou projektu bude: analytická časť, koncept riešenia, situácia širších vzťahov, pôdorysy všetkých podlaží, rezy, typické pohľady, vizualizácie. Výstupy a ich mierky sa môžu meniť na základe konzultácie s vedúcim DP.

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Fyzický model
2x portfolio
plachta
digitálne materiály

12.02.25
Datum a podpis studenta

12.02.25
Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Zuzana Alexandra Lelková
AR 2024/2025, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) SOBRANECKÉ KÚPELE

(AJ) THE BATHS OF SOBRANCE

JAZYK PRÁCE: SLOVENSKÝ

Vedoucí práce:	doc. Ing. arch. Boris Redčenkov	Ústav: Ústav nauky o budovách
Oponent práce:	Ing. arch. Juraj Calaj	
Klíčová slova (česká):	kúpele, Sobrance, park	
Anotace (česká):	Diplomová práca sa zaoberá rehabilitáciou kúpeľnej kultúry v meste Sobrance. Predmetom návrhu je časť kúpeľného parku v bezprostrednej blízkosti existujúcich historických objektov. Novonavrhnutý kúpeľný dom nadväzuje na pôvodnú urbanistickú stopu zaniknutých kúpeľných stavieb a citlivo sa začleňuje do prírodného prostredia. Kompozičné riešenie sleduje ambíciu harmonicky prepojiť historický kontext, súčasné funkčné požiadavky a prírodný rámec areálu, a to v duchu modernej liečebnej architektúry.	
Anotace (anglická):	The diploma thesis deals with the rehabilitation of spa culture in Sobrance. The subject of the design is a part of the historical park in the vicinity of existing historical buildings. The newly designed bath house follows the original urban footprint of the extinct bath buildings and is sensitively integrated into the natural environment. The compositional solution pursues the ambition of harmoniously connecting the historical context, current functional requirements and the natural framework of the area, in the spirit of modern medical architecture.	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 20.5.2025

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolio a CD.

Zdroje

Knižné

Rebro A.: Vzácné a obdivované vody Slovenska. Piešťany. 1996. 182 s.

Potočná E., Cmorej J.: Kúpele odvíate časom. Poprad. 2012. 207 s.

Kasarda M.: KÚPELE, Slovensko, krajina živej vody. Krupina. 2020. 159 s.

Mulík J.: Dejiny kúpeľov a kúpeľníctva na Slovensku. Martin. 1981. 183 s.

Horejší J., Havran P.: Československé kúpele, lázně. Martin. 1987

Obrázky:

vlastné

[online] dost. na: <https://gallery.hungaricana.hu/en/OSZKKepeslap/1433103/?list=eyJxdWVyeSI6ICJURUxFUFVMRVM9KFN6b2JyXHUwMGUxbmMpIn0>

Sobranecké kúpele- Čierne diery, [online] dost. na: <https://www.facebook.com/cierne.diery>

Referencie:

Peter Zumthor, Thermal Vals, [online] dost. na: https://www.archdaily.com/13358/the-therme-vals?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

Alba Thermal Springs and Spa, [online] dost. na: https://www.archdaily.com/1000296/alba-thermal-springs-and-spa-hayball?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

Rác Thermal Baths, [online] dost. na: https://www.archdaily.com/287810/racz-thermal-bath-budapesti-muhely?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

Grossling baths, [online] dost. na: <https://www.oppsarchitettura.com/disegni/opalescenza/>

Internet:

Sobrance: O meste, [online] dost. na: <https://www.sobrance.sk/o-meste-0.html>

Mesto Sobrance, [online] dost. na: <https://fantomas.estranky.sk/clanky/historia-mesta/>

Zaniknutú kúpeľ v Sobranciach, [online] dost. na: <https://blog.relaxos.sk/zaniknute-kupele-v-sobranci-ach/>

Územný plán mesta, [online] dost. na: <https://www.sobrance.sk/uzemny-plan.html>

[online] dost. na: <https://mino55.blog.pravda.sk/2019/05/10/mineralny-prirodny-kupel-sobrance/?print>

Stratégia udržateľného rozvoja KSK,[online] dost. na: https://web.vucke.sk/files/sk/kompetencie/cestovny-ruch/koncepcne-materialy/strategia_udrzatelneho_rozvoja_cestovneho_ruchu_v_ksk_do_roku_2027.pdf

Lesnícky náučný chodník Sobranecké kúpele, [online] dost. na: <https://www.lesy.sk/lesy/pre-verejnost/kam-do-prirody/naucne-chodniky/naucny-chodnik-sobranecke-kupele.html>

Varádyho Vila:

AKTUALIZAČNÝ LIST NÁRODNEJ KULTÚRNEJ PAMIATKY- Ing. Pavol Hriň, KPÚ Košice, 2015

Mapy:

[online] dost. na: <https://www.geoportalsk.sk/map-store/#/>

[online] dost. na: <https://www.staremapy.sk/o/5718/sobrance/>

